

DOMOLJUB

ŠTEV. 1. MESEČNA PRILOGA NOVICE V SLIKAH LEIO 43
V LJUBLJANI DNE 2 JANUARJA 1930

Cena 18 Din za celo leto. Za inozemstvo 60 Din. Posamezna številka 1 Din. V inseratnem delu vsaka drobna vrstica ali nje prostor 10 Din. Izhaja vsako sredo. Spisi in dopisi naj se pošiljajo Uredništvu »Domoljub«, naročnina reklamacije in inserati Upravištvu »Domoljub« v Ljubljani.

Prava beseda ob pravem času.

Ne nehamo in ne smemo nehati ponavljati: premnogi katoličani — žal, da tudi pri nas — imajo o verskem življenju zelo obledelo in naravnost izkrivljene pojme. Eden bi iz dna srca privoščil svojemu bližnjemu grom in strelo in žveplo nanj in njegovo hišo, zraven pa gre trikrat vsako nedeljo v cerkev ter misli s tem, da je kristjan po volji božji. Strahotna-usodepolna laž, ki pa Boga preslepiti ne more! Drugi je v gozdu prestavil mejnik daleč v sosedovo, zraven pa moči vsak večer z družino rožni venec in je mnenja, da je najboljši katoličan. Lažnivec je, ne pa katoličan. Rožni venec je potreben, zelo potreben, a če ni v srcu pravičnosti in ljubezni, nima božjega pečata.

In tretji: K sv. obhajilu hodi vsak drugi mesec, zraven pa je naročen na dnevnik ali tednik, ki najrajši moči o vsem, kar je katoliškega in verskega, kadar nanese prilika, pa tak časopis udari po sv. Očetu, po Cerkv, duhovnikih, hvali brezverske postavbe, se narahlo (več navadno ne upa) ponorčuje iz verskega življenja in mišljenja. In tak »kristjan« še vedno misli, da na njegovi globoki vernosti ni najti madeža. Usodna samoprevara.

Za te tretje »kristjane« je napisal švicarski škof Besson v pastirskem listu odkrito in jasno besedo. Napisal jo je kot višji pastir svojim vernikom, katerim ob pravem času povedati in razložiti nauk Kristusove cerkve, je smatral kot svojo vestno dolžnost. To je napravil pri vsem tem, da se švicarski katoličani neprimerno bolj kot katoliški Slovenci zavedajo dolžnosti, ki jih imajo do katoliškega tiska nič manj kot do nedeljske službe božje.

To-le je škofova beseda:

»Imamo izvrstne liste, katerih uredniki se zavedajo svoje odgovornosti. Ti poučujejo in obveščajo občinstvo o vseh važnih stvareh, vedno v smislu zdravih idej: tako z npravnega in verskega, kakor tudi s političnega in socialnega stališča. Podpirati te liste in jim dajati prednost pred vsemi drugimi, je prvobitna dolžnost.

So pa tudi drugi listi, ki pobijajo naša načela. bodisi da razvijajo nauke, ki so

krščanstvu naravnost nasprotni, bodisi da se navidezno drže nekake nevtralnosti, ki pa dejansko zanikujejo božje pravice in smešijo vse, kar je dobrega, pravega in poštenega. Katoličan, ki podpira take liste in jih vsak dan bere, ne ravna samo nesmiselno in nedosledno, marveč si nakopava tudi težko krivdo.

Slednjič so tudi listi, ki nimajo drugega namena, kakor da služijo radovednosti svojih bralcev in prinašajo, ne da bi izrekli kakršnokoli sodbo, poročila o važnih in nevažnih dnevnih dogodkih, političnih stvareh in vseh mogočih dnevnih muhah. Mi, katoličani, moramo vedeti še marsikaj drugega, česar ne bi videli, ako ne bi čitali listov, katerih uredniki mislijo in verujejo to, kar mislimo in verujemo mi.

Da se ljudje, ki so cerkvi tuji, ne brigajo zanjo v nobenem pogledu ter razvijajo in podajajo nauke, ki soglašajo z njihovim prepričanjem, a so našemu naravnost nasprotni, se ne moremo čuditi. Če pisatelji, ki ne poznajo katolištva, objavljajo članke, v katerih se kažejo naše verske resnice in naša zgodovina izpačene, je umljivo: oni resnice ne poznajo ali je pa včasih tudi nočejo poznati... Ako pripovedujejo dnevniki, ne da bi izpustili katerokoli podrobnost, o rokoborskih tekmah, plesnih večerih, uspehih kake dvomilne svetske »veličine«, a velikih katoliških manifestacij, katerih se udeležuje na tisoče ljudi, ne omenjajo niti z besedo — je to njihova stvar. A njih nam ne more zabraniti, da ne bi ugotovili, da ti listi in priporoči vest in pačijo sodbo.

Ne bo vam veliko koristilo, dragi bratje, če ob nedeljah hodite v cerkev, obenem pa dan za dnem čitate liste, ki bolj ali manj odkrito pobijajo nauke, ki jih slišite s prižnice. Ne bo vam veliko koristilo, ako dajate vzgajati svoje otroke krščansko, a a puščate v njihovih rokah versko-brezbrižne ali pa veri naravnosti sovražne dnevnike, ki dan za dnem neusmiljeno podirajo v njihovih mladih dušah zgradbo, ki jo v par kratkih urah krščanskega nauka potrepčljivo gradi duhovnik. Naravnost presenetljiva je grešna lahkomišelnost to-

liko drugače dobrih ljudi ali ljudi, ki vsaj veljajo kot doori, ko se zgražajo nad propadanjem dobrih običajev, hiranjem družine, socialnim neredom — ki jih pa ni strah redno čitati dnevnikov, katerih trditve in zamolčanja so ravno vzrok vseh teh pojavov. Ali niso ti ljudje podobni zmedencu, ki objokuje prijatelje, katere je umoril dolgo uživanje fin sirup, sam se pa ne boji redno uživati majhne količine istega sirupa?

Zato, dragi bratje, se mi je zdelo potrebno opozoriti vas, da ste dolžni naročiti se na vaše liste, na liste, ki spoštujejo cerkev, ki branijo krščansko misel, ki vplivajo naravno in doberdejno in zaradi katerih vam ne bo treba nekoč pred Bogom zardevati.

Ali niso v teh besedah skoro do pičice naslikane naše razmere? Ali nimamo tudi pri nas dnevnikov in tednikov, ki so včasih naravnost nasprotni vsemu, kar je verskega, nikdar pa ne zapišejo niti ene tople in resnične besede o Cerkv, papežu, verskih resnicah, verskih družbah. Ali jih ni veliko, ki na dolgo in široko popisujejo razne opolzke »novice«, ničesar pa nimajo, kar bi povzdignilo srce in dušo.

Imamo katoliško akcijo: versko mišljenje in življenje je treba vnesti v družine in v javnost. Kako, če pa taki časopisi dan za dnem delajo baš nasprotno? In te časopise berejo in naročajo baš tisti katoličani, ki so tudi paklicani, da delajo s katoliško akcijo.

Katoličani, ob novem letu premislite resne besede švicarskega škofa. Tudi o tem bo pred Bogom odgovornost, nič manjša kot za vse ostale božje zapovedi.

Ljudem sramopomoc v Mariboru sprejmi za slučaji smrti in doživlja vse zdrave osebe od 1. do 90. leta in izplača do največ 53.000 Din na podnora. Zahtevajte brezplačno pristopno izjavo

Varno naložite svoj denar v
Vzajemni posojilnici
v Ljubljani, poleg hotela »Union«.
Obrestovanje najugodnejše.
Posojila proti vknjižbi na posestva, proti poroštvu l. t. d.

Dve novi povesti v „Domoljubu“.

LORENSKI UČITELJ

je prva povest, ki bo začela prihodnji izhajati v „Domoljubu“.

Lorena je pokrajina ob levem bregu Rena in so jo Francozi po nesrečni vojski l. 1870. morali odstopiti Nemcem, v svetovni vojski pa so jo zopet osvobodili.

Povest se godi l. 1924. Napeto popisuje boj globoko vernega in Franciji zvesto udanega lorenskega ljudstva zoper namero takratne francoske vlade, da se tudi v Loreni odpravi verska šola in nadomesti z brezversko. Vmes pa je vpletena genljiva zgodba uboge matere, ki v zvesti ljubezni čeka svojega izza vojske pogrešanega sina; ter še rahlo ljubezensko zgodbo značajne in tihe učiteljve hčere Orane.

PRETRGANO ZAGRINJALO

je druga povest, ki jo bo prinašal Domoljub obenem s prvo.

Obupajoča mati zdihuje od smrtni postelji svoje male hčerke ter se pritezuje nad božjo pravičnostjo. Tada pa ji Angel smrti v preroškem gledanju odgrne zagrinjalo bodočnosti, ki čaka njenega otroka, ako mu Bog življenje olajši. Mati vidi in spozna neskončno modrost božje Previdnosti ter se ponižno ukloni božjim sklepom, ki so polni dobrote tudi takrat, ko se zdi, da so trdi in krivični.

Novice iz Beograda.

Zadnje dni je Nj. Vel. kralj podpisal »Zakon avtorskega prava«, »Gozdarski zakon« in

»Zakon o pospeševanju živinoreje«.

Poslednji ima tudi sledeča poglavja: Ocenjevanje moških plemenjakov, licenciranje, ocenjevalni odbori, področja pasmenih pasem, živinorejske zadruge, določanje vrtil, podpiranje javnopравnih živinorejskih ustanov, vzorne postaje in določanje sposobnosti živine, živinorejski strokovnjaki javnopравnih oblastev, živinorejske tekme, razstave in sejmi, nagrade za odlične plemenjake, planinsko livadarstvo in pašništvo, perutinarstvo itd. Med najvažnejše določbe novega zakona spada odredba, da se morajo vsako leto ocenjevati konji, goveja živina in svinje, ovce, mežgi in perutnina. — Na enega plemenjaka ne sme priti več kot trideset kobil, 30 krav ali junic, 20 prašičev in ravnotoliko ovac in koz. Cenilne komisije bodo sestajale iz članov poljedelskih občinskih odborov, iz srezkave veterinarja. Komisijam bodo predsedovale osebe, ki jih imenuje ban iz vrst naprednih živinorejcev. Zakon točno določa delokrog živinorejskih zadrug in pogoje za tekmovanje. Pri zakupu državnih pašnikov in pašnikov javnopравnih ustanov bodo imele prednost domače živinorejske zadruge.

BRINJE in FIGE

nudi najceneje

Fran Pogačnik, Ljubljana — Dunajska cesta 36.

21

K A J E N O V E G A

Srečno in veselo novo leto
vsem

našim naročnikom in čitateljem!

Uredništvo in uprava

»Domoljuba«.

d Poslužite se položnic, ki smo jih priložili zadnji številki Domoljuba. Naročnina znaša 38 Din za celo leto. Kdor hitro plača, in sicer za celo leto, se mu list redno pošilja in med letom nima neprijetnosti.

d Ustanovni občni zbor kmetijskega okrajnega odbora v Krškem se je vršil v petek 20. decembra 1929. Udeležili so se vsi delegati občinskih kmetijskih odborov. Na predlog delegata g. Zevnika je bil za predsednika izvoljen soglasno g. župan Vide Franc iz St. Jerneja. — Kot najstarejši odposlanec je namestnik g. Humek z Rake. — Kot odposlanec v banski kmetijski odbor pa sta bila izbrana gg. Marinček Anlon iz Cerkelj in Vrabeč Janez iz Mokronoga; njihov namestnik je g. župan Medved Hinko iz St. Jur'a pod Kumom. — O delu odbora s'a poročala gg. kmetijska strokovnjaka Malasek in Ambrož od kmetij nadzorništva. Proračunske občinske postavke bodo dale nekaj nad 200.000 Din v kmetijske svrhe.

d Poštna zveza Ziri—Škofja Loka se zopet uvede. S 1. januarjem 1930 se uvede zopet poštna zveza Ziri—Škofja Loka. obenem pa opusti zveza Ziri—Logatec. Poštna se bo prevažala z zasebnim avtomobilom vsak dan. Avtomobil bo odhajal iz Škofje Loke ob 8.30 in prihajal v Ziri ob 10.30; iz Zirov bo odhajal ob 15.30 in prihajal v Škofjo Loko ob 17.30.

d V Zagrebu je 1416 gostiln, krčm in drugih prostorov, v katerih točijo alkoholne pijače. Na vsakih 105 prebivalcev pride po ena gostilna. Mlekarn je vsega skupaj le okrog 200. — Občinske doklade na vse državne davke znašajo v Zagrebu sedaj 50 odstotkov.

d Vinarski kongres bo 17. februarja 1930 v Beogradu. Obravnavala se bodo vsa pereča vprašanja vinogradništva.

d Nj. Vel. kralju so se poklonila te dni v Beogradu odposlanstva moravske, varčarske, zetske in vrbačke banovine. — Odposlanci slovenskih občin ne pojdejo v Beograd, kakor je bilo prvotno nameravano 6., ampak šele 12. januarja 1930.

d Katoliški božič so v Beogradu zelo lepo proslavili. Cerkev so bile polne. V mestu se je opazilo, da je katoliški božič in da je v Beogradu polno katoličanov.

d Novi okrajni kmetijski poročevalci. Ban dravske banovine je s svojim odlokom z dne 20. decembra 1929 postavil za okrajne kmetijske referente: V Kranju doseda-

njega obl. kmet. nadzornika Jos. Sustiča. — V Slovenjgradec za okraja Slovenjgradec in Prevalje dosedanega obl. kmet. nadzornika Fr. Werniga iz Novega mesta. — V Radovljici dosedanega obl. kmet. poduradnika Alf. Zdolška iz Kranja.

d Božično zborovanje Slomškove družbe dne 28. decembra je prav lepo uspelo. Navzoča sta bila tudi oba škofa dr. Jeglič in dr. Rožman; prvi je številno zbrane katoliške učitelje in učiteljice prav iskreno pozdravil, drugi pa je predaval o katoliški akciji. Sv. Očetu je bila poslana poklonitvena izjava, Nj. Vel. kralju pa udanostna brzojavka.

d Slovenci pri sv. Očetu. Dne 18. decembra je z jutranjim brzovlakom odpotovalo 26 slovenskih romarjev v Rim, da se poklonijo ob priliki zlatomašniškega jubileja sv. očetu Piju XI. Romarje je vodil prevzvišeni g. knezoškof dr. Jeglič v spremstvu pomožnega škofa dr. I. Tomažiča iz Maribora. Med romarji so bili zasopani vsi stanovi. Ob tej priliki so poklonili sv. očetu knjigo duhovnih daril, vse večje slovenske knjige, ki so izšle v preteklem letu v krasnih vezavah. Sprejeti so bili pri sv. očetu 29. decembra popoldne. Romarji so se vrnili v ponedeljek 23. decembra v Ljubljano. Škofa gg. dr. Jeglič in dr. Tomažič sta bila sprejeta od sv. očeta, ki se je zelo zanimal za cerkvene razmere v ljubljanski in mariborski škofiji ter v jugoslaviji sploh. V soboto 21. decembra popoldne so bili slovenski romarji povabljeni na čaj k jugoslovanskemu poslaniku pri Vatikanu gosp. Simiču.

d S čim se pečajo prebivalci Jugoslavije. V naši državi je 80 odstotkov vsega prebivalstva kmetijskega stanu, 8 odstotkov obrtniškega in delavskega stanu, 5 odstotkov uradništva in svobodnih poklicev, 2,5 odstotka trgovcev in denarnikov, 2,5 odstotka dninarjev in drugih manjših poklicev ter 1,5 odstotka ljudi, ki se preživljajo s prometom.

d Novi železobetonski most čez Muro pri Radgoni bo odprt 15. januarja in bo ob tej priliki tudi slovesno blagoslovljen. Širok je osem metrov in stoji nekoliko nižje od prejšnjega lesenega. Avstrijci so na levem bregu Mure zgradili tik ob mostu veliko uradno poslopje. Polovico stroškov za most nosi Avstrija, polovico Jugoslavija.

d 1 m² zemljišča 14.000 Din. V Belgradu je bilo nedavno prodano zemljišče po 14.000 dinarjev za en kvadratni meter. Površina je znašala 1000 m² in je zemljišče stalo 14 milijonov dinarjev.

d Tvornico za izdelavo lesenih hiš menda nameravajo ustanoviti v Jugoslaviji. Doslej se je pečala z zgradbo lesenih hiš, ki so neprimerno cenejše od zidanih, največ Nemčija, ki je v kratkem času uvozila samo v Bolgarijo okrog 3000 lesenih stavb.

d Dve novi tovarni za blago so ustanovili v zadnjem času, eno v Mariboru s pomočjo švicarskega kapitala, drugo pa v Nišu.

d Izvoz boba in fišola iz Jugoslavije v mesecu novembru je nesel 50 milijonov dinarjev; večina je šla v Nemčijo. — Izvoz posušenih aliv v istem času pa je znašal 47 milijonov dinarjev.

d Dostop Ogrske k morju. V ogrskih gospodarskih krogih se širijo vesti, da bo dobila Ogrska del prostega pristanišča na Sušaku in v Splitu. Jugoslovanska vlada je menda pripravljena, da bo dovolila v ta namen posebne ugodnosti ter da bo zgradila v obeh pristaniščih primerna skladišča.

d Nemško združništvo v Jugoslaviji. Nemški kmetje v Vojvodini in v Slavoniji so ustanovili pred petimi leti pod imenom »Lauernhilfen« posebne kmetijske zdruge, kojih število je naraslo že na 180. Zadruga štsjejo okrog 15.000 članov in upravljajo kapital v znesku 100 milijonov dinarjev. Ves promet kreditnih in gospodarskih zadrug je znašal v preteklem letu 542 milijonov dinarjev, to je za 75 odstotkov več kot v letu 1927. Tudi blagovni promet stalno raste.

d Na Dolnjemskem že vinska trta raste. Od Andreja Hudoklin, gostilničarja v Brusnicah pri Novem mestu, smo tik pred Božičem prečeli dva na novo zrastle vršička vinske trte »žametove črtnice«. Eden je že dolg do 8 cm. Trta raste pri hiši ob zidu, povolnoma na samem. Pač redek slučaj, da bi trta na prostem začela rasti že v decembru. Seveda jo je padli sneg podčlil, da je pognala prezgodaj.

d Jabolka debela kot oči si videl lahko pretekli teden v vinogradu Antona Novaka, posestnika v Bršljinu, in sicer na Trški gori pri Novem mestu. Jablana je namreč letos že drugič obrodila.

d Koledar Kmetске zveze vreden 300 dinarjev. Ali je to resnica? V dokaz naj povem naslednji dogodek. Bilo je letos o božičnih praznikih, ko me od božje službe domov gredeč prijatelj vpraša: »Ti, ali imaš letos zopet kaj koledarjev Kmetске zveze?« Odgovorim mu, da ga lahko dobi, kadar ga hoče. Nato mi pove: Lansko leto je moj prijatelj prodal precejšnjo množino stoječega lesa po tej in tej ceni za kubični meter. Ko sta s kupcem les premerila in naredila račun, se mu je zdel končni račun veliko prevelik. Poprosil je dotičnega posestnika, da mu je na podlagi tabele v koledarju Kmetске zveze izmeril in izračunal les ter je dobil okrog 300 Din več kot po prvotnem računu. Podobnih slučajev je na tisoče. Posebno letos je naš koledar bogato opremljen s prvovrstnimi strokovnimi članki kot n. pr.: O vzreji tellet in o oskrbi pujskov, O gnoju, O sadjarstvu. Posebno zanimiv je članek: Zakaj ne v kmetijski šoli? Nevednost je najdražja reč na svetu, ta izrek se najbolj opazja v kmetiskem gospodarstvu. Stanovska strokovna izobrazba je temelj gospodarstva. Zatorej naj ne bo kmetska, ki ne bi imel koledarja stanovske organizacije Kmetске zveze. Isto velja o naših časopisih, zlasti o »Domoljubu«, ki vedno prinaša točna gospodarska obvestila, ki so že marsikoga obvarovala občutne škode. — Fr. Vide.

d Pravoslavno bogoslovje pride iz Sremskaj Karlovcev v Belgrad.

d Poneverba pri novomeški davkarji. V soboto 21. decembra je bila izrečena sod-

ba: B. je bil obsojen na štiri mesece strogega zapora, F. na dva meseca strogega zapora, za Š. je bilo sklenjeno, da se izloči in da bo preiskan zaradi duševnega s'anja. V. je bil oproščen. Državno tožilstvo, ki ga je zastopal namestnik Kovač, je prijavilo vzklic in ničnostno pritožbo. Obtoženca sta si pridržala rok za premislek glede pritožbe. — Pri razpravi se ni ugotovila nikakr krivda umrlega davčnega upravitelja Pretnarja.

d V šmihelu nad Mozirjem je umrl dne 22. decembra 1929 ondotni župnik gospod Jožef Gunčer. Naj počiva v miru!

d Med slovesno službo božjo se je zgrudila mrtva. Med slovesno službo božjo na sveti dan se je v frančiškanski cerkvi v Ljubljani naenkrat zgrudila mrtva na tla 29 letna brezposelna služkinja Berta Gabrič, doma iz Sele nad škotjo Loko. Dan poprej so jo odpustili iz bolnišnice. Mraza in gladi njeno slabotno srce ni zmoglo. V cerkvi, ko je ravno pomolila svoje težave Bogu, jo je zadela srčna kap. Vsaka pomoč je bila prepozna, njeno truplo so prepeljali v mrtvašnico. Bog je prezeblo revico vzel za božične praznike k sebi.

d Pogorela je hiša pri Klepu na Dobrovi pri Ljubljani. Gospodar je v Ameriki. Družina, ki stanuje v tej hiši, je izgubila vse, kar je imela.

d Zločinskemu požigalcu, ki strahuje že več časa Bled in okolico, še niso prišli na sled, za' o postaja še bolj predrzen. Pred par dnevi je zažgal Kapusovo gospodarsko poslopje v Zagorici, na božični dan zvečer pa gospodarsko poslopje graščaka g. Ivana Kende. Poslopje je pogorelo do tal, živino so le z nevarnostjo rešili. Uničen je tudi ves inventar, gospodarsko orodje in krma. Milijonska škoda.

d Ko se je vozil z brodom na Savi pri Savi pri Litiji, v družbi drugih fantov, je padel v vodo županov sin iz St. Lamperta Jože Grabner. Nesrečnež je izginil v savskih valovih, trupla še niso našli.

d Pol litra žganja je spila neka 12 letna deklica, učenka na gimnaziji v Vinkovcih. Je umrla.

d Zvezali so jo in ji zamašili usta. Te dni je dospela z vlakom v Mostar mlada muslimanka Aiša Paigorić. Na kolodvoru so se ji pridružili neki moški in jo začeli vabiti v hotel. Ker ni hotela iti z njimi, so jo na ulici navadili, zvezali in ji zamašili usta, da bi jo odnesli. Vendar se ji je posrečilo zakričati na pomoč, nakar je prihitela straža. Lopovi so zbežali. Sumilo, da so napad izvršili trgovci z dekletji.

d Ko je prenočeval pri svoji čredi. V vasi Raški Gori pri Mostaru se je te dni pripetila velika nesreča. V staji vdove Jose Janjič je zgorel njen sin Jovo, devetnašletni mladenič, skupno s 50 ovčami. 20 kozami in 3 kravami. Nesrečni mladenič je prenočeval pri svoji čredi. Požar, ki je nastal iz neznanih vzrokov ponoči, se je že tako razvil, da se Jovo ni mogel rešiti iz plamenov in je zgorel z vso čredo. Na pomoč je prihitela vsa vas, toda preprečiti nesreče ni bilo mogoče, ker je pihala ostra burja.

d Zaman je iskal zdravniško pomoč. V vasi Brezje (Dobrava pri Ljubljani) so se zbrali v neki hiši vaški fantje. Že niso imeli važnejših pomenkov, zato so se začeli med

Strah pranja

je za vedno pregnan, ako perete z Schichtovim RADIONOM. Način je povsem enostaven in udoben:

1. Običajno namakanje preko noči.
2. Raztopiti Schichtov RADION v mrzli vodi in perilo 20 minut prekuhati.
3. Perilo najprvo v topli, nato večkrat v mrzli vodi dobro izplakniti.

En sam poskus in uverili se bode, da tako lahko, poceni in varčno pere samo

Schichtov
RADION

seboj prerivati, ščipati in cukati za lase. In vse to za ljubo zabavo in šalo. Posebno neutrudljiv v cukanju las je bil France, ki je hotel svojo nagajivost preizkusiti tudi pri dekletih. Janezu to ni bilo všeč ter se je potegnil zanje. Da bi si France umiril vročo kri, se je še šel metat z Janezom. Ker pa Janezu, ki je bil krepak mladenič, ni bil kos, si je pomagal France še s tem, da ga je ugriznil v nos. To pa je bilo usodno za Janeza. Začel ga je boleti nos. začel mu je tudi močno otekati. Iskal je zdravniško pomoč, a bilo je vse zastoj. Zastrupil si je kri. 24 letnemu Janezu Zorcu, lepemu in zdravemu fantu, so že odpeli mrtvaški zvonovi — France pa premišluje v ljubljanskih zaporih, kaj je storil s tem, ko ni hotel biti premagan...

d Neznani vlomilci so obiskali skladišče železniške postaje v Beltincih v Slovenski Krajin. Spravili so se nad blago, ki je tam ležalo. Kakor se doznava, sta najbolj oškodovana I. Klepec, trgovec iz Beltincev in Fader, trgovec iz Turnišča, ki sta imela v skladišču mnogo blaga.

d Hajduk se je udal orožnikom. V Podgorici se je udal orožnikom prosluli hajduk Spasoje Miletič, ki je bil s svojimi tovariši strah in trepet vsega okraja. Ob aretaciji so našli orožniki pri njem dve bombi, pri njegovem tovarišu pa puško z naboji. Ko so ju privedli orožniki v mesto, je drlo vse na ulice, da se prepriča, če je sloviti hajduk Miletič resnično ujet.

d Z nožem mu je prerazal vrat od ušes do grla. Ko je mlinarski pomočnik Bernard Gorjanc iz Pustega javora pri Šent Vidu pri Stični prišel v domači hlev v Podjavorju, je skočil nanj od zad s koleno na

PO DOMOVINI

Koncert Glasbene Matice.
(St. Vid nad Ljubljano.)

V nedeljo dne 5. t. m. ob 3 popoldne se bo vršil v Društvenem domu koncert ljubljanske Glasbene Matice. Pela bo iste pesmi, kot jih je prepevala po Francoskem, kjer so slovenske skladbe tako užigale.

Naš kor.
(Ajdovec.)

V teku božičnih dni smo slišali, kaj se more naučiti cerkveni pevski zbor, če ima veselje in ljubezen. Na svetli dan, zvesti na sveti večer so naši pevci zelo lepo in navdušeno peli božične pesmi, ki so naša srca povzdignile in razveseljevale; zato za njihov trud čast in hvala. Pred praznikom se je začelo zbirati tudi za nove orgle, če bo dovolj dobrotnikov, sicer pa vsaj za popravo. Nekaj se je nas takoj s prispevki odzvalo, drugi, kateri za enkrat ne morejo, naj se potrudio pozneje kaj prispevati. Le mnogo srčnosti in dobre misli, pa bo šlo, kakor tudi za poštene liste sedaj ob novem letu.

Prosvetno delo.
(Preska pri Medvodah.)

V zadnjih dveh letih so se naša uradna v prvi vrsti Prosvetno društvo, žudovilo počivila. Stari Društveni dom jim je postal pretesen, zato so ga zares lepo prenovili in povetala, tako da dala naši tati čast. Zares srečno in zadovoljivo je izpadla svečena blagoslovitev prenovljenega doma z vzporeditvijo »Desetega brata«, ki je bil zelo pohvalno odigran. S tem je bil prebit led in tekoj se je razvila najzibavnejša sezona najrazličnejših vpriporitev. Miklavžev večer je bil zelo prijeten, drama »Bele vrtnice« pa nepozabna. V nedeljo dne 5. januarja se bo ta krasna drama na pobudo občinskega povabila. Vloge so v najspresnejših rokah, kar jamči, da bo tudi drugič dvorana polna. — Za letošnjo zimo in pomlad nam nameravajo naša društva pripraviti še poleg različnih predavanj pet ali šest novih iger.

hrbet neznan moški in mu z ostrim nožem prerezal vrat od ušes do grla, na o'ga pa še zabodel v prsa. Težko ranjen se je Gor'anc zgrudil na tla, neznanec pa je zginil skozi vrata. Gor'anca so našli domačini vsega krvavega v hlevu in ga odpeljali v bolnišnico v Ljubljano. Je upanje, da okreva.

d Neznani svedrovec so odnesli iz blagajne znane mariborske stavbene tvrdke 68 tisoč dinarjev.

d Krava božična noč v Mirni peči. Fantje iz Vel. Kala in oni iz Mirnopoške okolice so bili že dalj časa v sovraštvo. Vedno so iskali prilike, da enkrat končnoveljavno dokažejo svojo »fantovsko moč«. Določili so si za to pretepaško dejanje božično noč. Obe stranki fantov sta prišli o priliki polnočnice v Mirno peč. Ze pred polnočnico se je govorilo: »Nocoj bo tekla kri.« Iz gostilne se je du' o že pred sv. mašo petje in izživajoče vriskanje. Fantje iz Kala so odšli v cerkev. Drugi pa so med tem znašli skupaj napadalno orodje in se pripravljali za »odločilni boj«. Po končanem opravilu v cerkvi so jo tudi Kalanci obrnili v gostilno, daš so dobro vedeli, kaj se pripravljali. Ob pol treh odidejo Kalanci, osem jih je bilo, proti domu. Kar nenkrat se začuje za njimi glas: Hurá, aubikali! Klenici. ki so bili brez orožja, skokijo k cestni ograji župniškega vrta in trgajo planke, da bi se branili. Napadalec so jim bili že za hrbtom. Prišel se je boj. V splošni gneči pade ranjen na tla eden izmed Kalancev. Franc Cesar, najmočnejši po postavi, star 25 let, ki so ga imeli nasprotniki posebno na piki, se skloni, da bi ranjenca vzdignil. V tem trenutku posveti eden izmed napadalcov z električnim svetilko, nato poči strel. Cesar je kriknil: »Začet sem, primate me.« V par trenutkih je nebrečni fant izdihnil. Zločinec ga je zadel v srce. Po usodnem strehu so se fantje hipoma razkopirali. Orožniki, ki so bili v preiskovalni zvezi res hitri, so ob svetu dne že našli glavne krivce in dobili usodni smokres.

Smrt zaslužne usmiljenke.
(Novo mesto.)

Težka zguba je doletela tukajšnje ženske bolnišnice, ki jo oskrbujejo št. sest. sv. Vincencija Pavelskega. V soboto dne 21. decembra smo pokopali s. Vincencijo Sega. Umrla je v najlepših letih, stara 48 let. Kot redovnica je vzorno delovala 27 let, večinoma tu v Novem mestu. Izročeno ji je bilo gospodinjstvo (kuhinja). Kot gospodinja je prišla v stik s n. jazičnimi s. mi sloji preobnavljiva v. vomeške okolice. Vse jo je poznalo in šlolelo kot nad vse postrežljivo in ljubeznivo svetovalko v gospodarskih zadevah. Težko, težko jo bomo pogrežali. S solzami v o'eh smo se poslovili od nje. (Rajnica je bila doma iz Grahovega pri Cerklju, iz trdne, krišanske kmetijske hiše.

Rasno.

(Vrhopolje pri Moravčah.)

Konverijeve tridnevne pobožnosti se je letos udeležilo prav veliko ljudi, ki so radi poslušali oba cerkvena govornika g. novega dekana moravškega in patra frančiškana iz Kamnika. — Nov most, ki ga gradijo čez Račo, bo stal še veliko truda in stroškov, predno bo narejen. Bo pa potem mogoče priti tudi ob času vsake povodnji iz ene strani na drugo. Zato možje gospodari, je prišlo pomagajno pri vojni peska, da bo ta prej dovršen. — V domu vrhopoljskem so spretni igralci privedli to leto več dobro uspešnih iger in na dan 8. decembra smo imeli priliko občudovati tudi orlovsko prireditev. — Prosvetni izobraževalni društvi pri Sv. Križu in pri Sv. Trojici kar pomanjkanja primerljivi prostorov ne morete takole delovati. Pač imajo je tukajšnji rojak g. profesor dr. V. Rožič velikodušno po aril veliko dobrih knjig, da jih morejo ljudje čitati zlasti z'aj pozimi. Križevci so dobili dovoljenje za novo pokopalnico, ki ga bodo spomelili tudi napravili. Saj je tudi to res potrebno, zakaj zdaj morajo nositi mrtve prav v Moravče, do kamor je pa precej daleč. — Zdaj pa še nekaj bolj žalostnega o tem, kaj dela žganje. Letina sadja je bila letos prav do-

To in ono.

(Sv. Križ pri Litiji.)

Pri nas je tudi letošnje leto poteklo z različnimi spremembami v gospodarskem, družinskem in verskem življenju. Letino smo imeli, hvala Bogu, še dosti dobro, samo sedaj se bojimo, če naš obično enaka zima, kot je bila lani, ko si nismo mogli preskrbeti zadosti stelje za živino. Sedaj si krajsamo večere z lepim branjem iz Mohorjevičevih knjig. Zares, tako lepe pa že kmalu niso bile. Pa kakor pravijo, bodo prihodnje leto še boljše in še ena knjiga več kakor dosedaj in za isto ceno. Zato upamo, da bo še več naročnikov. — Domoljub, naš prijatelj, je za nas tudi najholy primeren. Posebno nam je všeč in v korist priloga Gospodar ter Mati in gospodinja, ker so tukaj zlati nauki, posebno za vzgojo dragih otrok. Ako bi jih res tako vzgajali, bi ne bili žalostni odrasli otrok, kakor se sedaj marsikje čuje. Selo imamo sedaj tudi še precej dobro urejeno in upamo, da se bo še bolj zboljšala. Za cerkev in verske pobožnosti naš g. župnik zelo skrbi, pri čemer ima tudi lepe uspehe. Le, žal, da so tudi pri nas nekí nepoboljšljivi fantje, katere mora vedno ponovno svariti, da naj se v cerkvi dostojno obnašajo. Pripomniti je pa treba, da je veliko ali največ vzrok vsega zla in nereda pri nas alkohol. Ze itak je resnično, da je v naši občini doma revščina, pa naj ljudem še to kar imamo, uniči alkohol?

Smrtna kosa.

(Preddvor.)

Umrla je 6. decembra vdova Jera Robljek, Hladnikova mati, posestnica v Boslju, mati štiri-najstini otrokom, stara 69 let. Izmed hčera si je ena izvolila redovni poklic. Pripomniti je, da je bila rajnica dobra gospodinja in skrbna mati svojim otrokom. Križe in težave je vdano v voljo božjo prenašala, tako da še v zadnji bolezni ni skoraj nič tožila. Rajnica je tudi skrbela, da v njeno hišo niso zahajali slabi fascipisi. Dobrim knjigam, katere je rada brala še v starosti, in dobrim časopisom je dala v svoji hiši dovolj prostora. Naš Domoljub je bil njen stalen gost in potem še »Boroljub«, »Glasnik presv. Srca Jezusovega« in »Cvetice«. Domačim naše iskreno sožalje!

Vinarska zadruga in drugo.

(Kostanjevica na Krki.)

Letošnja letina je bila prav zadovoljiva; posebno tria se je bogato odrezala na sladkobi svojega sadu. Zaradi tega je pa tudi kapljica tako izborna, da preizkušeni vinogradniki izjavljajo, da tako dobrega vina, kakor je letošnje, že dolgo let ni bilo. Pa tudi po množini se je dobro obnesla; marsikateremu kmetiču je dala skrb in pomislek glede posode, kajti več kakor polovica vinogradnikov ima še lanske pridelek. Radi tega je pa naš človek v zelo hudi denarni krizi. Za prodajo ima skoraj edino to božjo kapljico, pa še te revež leto za letom ne more prodati in vedno se ozira, odkod pride kupec — pa njega od nikoder ni. Vrhu tega pa še gotovi ljudje delajo z vsa silo na to, da bi potisnili ceno na naravnost neverjetno nižjo. Cena vina naj bi bila za letošnjega v najboljšem slučaju 4 do 5,50 Din, tako da je ubogi vinogradnik udarjen na vse strani. Da se rešijo iz te gospodarske krize, ki preti z gospodarskim polomom, se je ustanovila vinarska zadruga za ves okoliš občine: Kostanjevica, Sv. Križ, St. Jernej in Raka. Zadruga boče pospeševati gospodarske koristi s tem, da 1. prevzema grozdje od svojih zadržnikov in iz grozdi stisnjeno vino vnovčuje, 2. nabavlja za svoje člane vinogradniške potrebščine, 3. podpira zadržniške pri obnovi vinogradov, 4. posreduje in prodaja vino od članov, 5. širi strokovno znanje s poučnimi vinarskimi shodi, predavanji, razstavami in s tem, da jim daje navodila o vinarstvu in kletarstvu.

Zalosten je bil pogled na sveti dan zjutraj po Mirni peči. V hiši koncem vasi je ležal mrtev postaven fant. Po glavni cesti je bilo videti mnogo napadalnega orodja oskorpjenega s krvjo. — Kdo je kriv, da je toliko mirnopoških občanov praznovalo letošnji sveti dan s solzami v o'eh? Ali je res treba krvavih žrtev, da se končno po naših gostilnah napravi red?

d Skoraj smešno je poslušati, kakšna neverjetna lepota sredstva si mnogokrat neuke prijatelje priporočajo! Hočete li čakati, da postanete stara in nagubana, preizkuševate po vrsti vse to na sebi? Ko vam ni treba drugega kot napisati dopisnico stari solidni tvrdki Eugen V. Feller, Stubica Donja, Elsa trg 16, da se preskrbite z brezhibnimi preparati, ki v resnici pomagajo! Poizkusite ob prvi priliki Fellerjevo Elsa-Creme-pomado, Elsa-pomado za rast las! Cena 40 Din za dva lončka gotovo ni previsoka! Poglejte se po osmih dnevih v ogledalu — zadovoljni boste!

d Pri motenju prebave, bolečinah v želodcu, gorečici, slabostih, glavobolu, migljanju pred očmi, razdraženosti živcev, pomanjkanju spanja, slabem počutju, ne-razpoloženosti za delo povzroči naravna »Franz-Josef« grenčica odprte telesa in poživí kroženje krvi. Poizkusi na vseučiliških klinikah so dognali, da so alkoholiki, ki so trpeli na želodčnem katarju po zauživanju »Franz-Josef« vode zopet dobili slast do jedi v razmerno kratki dobi. — »Franz-Josef« grenčica se dobiva v lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Zadruga je že vpisana v zadrugnem registru pri okrožnem sodišču v Novem mestu in prične poslovati prihodnje leto, ker mora prej urediti potrebne kleti, nabaviti sode, stiskalnice in drugo. Takoj si uredi zadruga samo posredovalnico za prodajo vin od članov. Zadruga ima dane vse pogoje za dober razvoj. Uspeh pa ni odvisen samo od odbora, temveč v prvi vrsti od pravega in vestnega spolnjevanja članskih dolžnosti, ki pričnejo z novim letom že s tem, da pride v vsako hišo »Domoljub«, ker bomo v njem pričeli vse objave in navodila. — Dne 15. decembra je umrla Jožeta Kristof iz Globočice. Bila je globoko verna Marijina družabnica. Njeno splošno priljubljenost je dokazala udeležba pri pogrebu. Pokoj njeni duši!

Prosveta in drugo.

(Devica Marija v Polju.)

Naše prosvetno društvo se je začelo zelo živahno gibati. Igra »Živa zakopana« 15. decembra je privabila mnogo naših prijateljev. Tudi misijonsko skriptično predavanje o našem nepoznanem misijonarju Knobleharju je bilo dobro obiskano ter odtehta našo zadovoljnost s trmoglavostjo skriptikonov, ki je prvič dobil električno žarnico. Gospodu pridavatelju in prosvetnemu društvu smo zelo hvaležni. V kratkem se pričnu v Prosvetnem društvu redne kino-predstave. Stariši so zelo hvaležni g. kaplanu za skrb, ki jo posveča otrokom v cerkvi ob nedeljah. G. župnik se trudi z nabiranjem denarnih prispevkov za nove orgle ter upamo, da bo v prihodnjem letu vsota zbrana. Farani, na vas je ležeče: Bogu, kar je božjega. — S prihodnjim letom se vendar pričnu s povečevanjem našega šolskega poslopija. Dasi ta rešitev ne bo docela zadovoljila šolskega vprašanja, vendar je bolje kot samo preklanje za novo veliko zgradbo. Kaj pa kaplanija, občinski možje? Začnite tudi to reševati! V teku leta se je v celi fari precej zidalo. 13 novih hišic in vil je že pod streho. Prednjači pa velika stavba g. Demšarja. Pri postaji pa je v svoji hiši otvoril g. Kukovica brezalkoholno gostilno. Poleg 23 gostiln in vinotičev je te vrste podjetje zelo potrebno ter bo gotovo v blagor naših faranov, zato ga zelo priporočamo. — Imamo tudi avtomobilno zvezo z Ljubljano, kar nam zelo prav pride. Želeli bi le, da podjetnika gg. Grad in Žužek ne povzročijo tarife preko navadnih cen. Hvaležnost delavstva jima je zagotovljena. — H koncu še na delo v katoliški akciji za krščanske časopise: Slovenec, Domoljub, Glasnik, Bogoljub, Misijonski list v vsako res krščansko hišo. To bo najlažji del sv. očetu za zlato mašo in sv. leto.

Novoustanovljeno društvo.

(Dolenje Kamence pri Novem mestu.)

Dne 1. decembra smo ustanovili Prostovoljno gasilno društvo. Večkratni požari so nas prisilili, da smo pričeli misliti na ustanovitev svojega društva. Res imamo gasilna društva koma pčilo uro daleč, kakor je Novo mesto in Prečna, a ena ura pri požaru se hudo pozna. Zato bo pa naše gasilno društvo velike važnosti za vso okolico, ker je tukaj še precej slamanate strehe. Možje gospodarji, pomagajte s prispevki mlademu gasilnemu društvu na noge! Ako vam rešimo samo voz ali plug, bo že več vredno kakor tistih par sto dinarjev, ki jih darujete društvu. Fantje, pristopite kot redni člani gasilnega društva in bodite vredni vojaki sv. Florijana, potem bo moglo društvo po začetni poti naprej. Spomladi mislimo naročiti motorno brizgalno in drugo gasilsko orodje.

Smrt mela.

(Prevoje.)

Vsemogočnemu je dopadlo, da je poklical k sebi baš na njegov god Tomaža Držerja iz Prevoj. Bil je skrben in blag oče šestih otrok. Bolezen, katere ga je tlačila, mu je nakopala svetovna vojna. Skozi leto dni je bil v bolniški postelji, a je vse potrpežljivo, vdano prenašal ter mnogokrat izrekel, da je vdan v voljo božjo in da rad stopi pred večnega sodnika. Počivaj v miru dragi nam prijatelj. Prestolalim pa naše sožalje.

Božičnica

(Sv. Jedert nad Laškim).

Šolsko upraviteljstvo v Sv. Jederti nad Laškim je v splošno zadovoljstvo vseh prebival-

cev priredilo dne 24. decembra t. l. za tukajšnje šolarje skromno božičnico ter obdarovalo z malimi darovi slehernega učenca, a znatneje najrevnejše med revnimi. Vsem darovalcem, ki so pripomogli z denarno in drugo pomočjo k lepo uspeši prireditvi, izrekamo prisrčno zahvalo. Posebno hvaležnost pa smo dolžni okrajni blagajni v Laškem, hranilnici in posojilnici v Laškem, občini Sv. Kristof, ravnateljstvu Trboveljske premogokopne družbe Hudajama, kraj. šolskemu odboru v Sv. Jederti, dramatičnemu društvu »Zorac« v Sv. Jederti, gospodu župniku Lončariču in gospodu Golobu, vsem, ki so znatno podprli božičnico. — Šolsko upraviteljstvo.

Ta naša večna šola!

(Mirna peč.)

Na naši osnovni šoli, kjer čaka 350 otrok na pouk, je še vedno vse tiho in mirno. Zanimivo je preiskanje mirnopoškkih moči ob nedeljah po sveti mši. Jeze se in godrnjajo: Eni nad občinskimi odborom, drugi nad šolskim upraviteljem, tretji zopet nad drugimi. Vsi pa sedaj že jasno uvidijo, kako je z otroci, če nimajo nič pouka. Tisti pa, ki imajo otroke vsolane v Globodolu ali pa v Karteljevem, se pa Mirnopočeanom na lihem smejejo in jim kar privošči to kazno. Posebno Karteljevci se radi posahajo s svojo šolo. Imajo pa tudi čisto prav. Tam nimajo le rednega pouka šolski otroci, ampak tudi odrasla dekleta imajo svoj gospodinjinski tečaj, ki ga z vso vnaemo in poštrevnostjo vodi g. učiteljica. Kakor vse kaže, bo Mirna peč glede izobrazbe in napredka zaostala, če kmalu ne pride dan, ko se bodo otrokom odprla vrata v šolo. Otroci tega že željno pričakujejo, dokaz je to, da so tako redno hodili k pouku krščanskega nauka, čeprav jih je zadnje tedne v dvorani že zeblo.

Naši v tujini.

(Mörs-Meerbeck.)

Naše društvo sv. Barbare je praznovalo slovesnost rudarske patrone sv. Barbare. Zjutraj smo imeli skupno sv. obhajilo, katerega se je udeležilo izredno veliko članov. Službo božjo je olepal naš mešani pevski zbor pod vodstvom g. Rudolfa Pavše. Popoldan smo imeli krasen spreved z godbo in zastavo ter rudarskimi svetilkami iz društvene dvorane k službi božji. Cerkevno pobožnost je zjutraj kakor popoldan opravil g. Hegenkötter, kateri je oddaljen 14 km od nas, a vendar nas pride vsak mesec in v vsakem vremenu obiskat. Po cerkvenem opravi lu so nastopili v dvorani pevci, najprej kvartet, nato mešani zbor. G. predsednik Hegenkötter je imel lep govor. Zvečer smo imeli skupno večerjo, katere se je udeležilo več častnih udov in trije domači duhovniki. — Slovenska katoliška zveza v Nemčiji želi vsem rojakom v domovini, posebno bralcem katoliškega časopisja srečno in blagoslovljeno novo leto!

Odbor Kmetske zveze.

Načelnik: Janez Brodar, posestnik, Hrastje pri Kranju. Podnačelniki: Dr. Fran Kulovec, urednik, Ljubljana. Janez Strcin, posestnik, Kaplja vas pri Komendi. Ivan Lovrač, posestnik, Podlipovica, p. Medija-Izlake. Jožef Strnad, posestnik in župan, Podgorica, p. Videm-Dobropolje. Tajnik in blagajnik: Profesor Anton Sušnik, Ljubljana. Odborniki: Matevž Deželak, posestnik, Lože pri Rimskih Toplicah. Jože Burgar, posestnik in župan, Hraše pri Smedniku. Josip Poznič, posestnik, Gradišče 16, p. Lukovica. Franc Kobal, posestnik, Gabrijela, p. Tržišče. Anton Cvenkelj, posestnik, Ljubno pri Podnartu. Josip Skufca, posestnik, Vrhe pri Krki. Karel Zaplotnik, posestnik, Letenice pri Kranju. Josip Skubic, inženjer, Ljubljana. Ivan Finžgar, posestnik in župan, Breznica pri Zirovnici. Josip Gale, posestnik in župan, Trebeljevo pri Litiiji. Janez Trkov, župan, p. Sp. Hrušica pri Ljubljani. Ignacij Pevec, posestnik, Skovec, p. Velika Loka. Alojzij Strman, posestnik, Smartno pri Litiiji. Leopold Pri-

PO SVETU

Katoliška cerkev.

s Sv. oče in turistik. Nedavno so se poklonili papežu italijanski hribolazci. Pri tej priliki je izpregovoril sv. oče tudi sledeče: »Največja lepota in največja vrednost vašega poklica je, da se mudite lahko v krajih, kjer se božja pričujočnost bolje čuti. Tudi Mi hvalimo Boga za svoječasno naše hribolazstvo, ko smo na vrhovih visokih gora živo občutili veličino in vsemogočnost božjo.« Nato se je spominjal sv. oče pretresljivega prizora, ki ga je nekoč doživel s svojim vodnikom v Alpah: »V zgodnji jutranji uri je dospel z vodnikom na neki hrib, od koder je bil nepopisno krasen razgled. Očaran je vzkliznil gorski vodnik: »Tu moramo moliti.« Glas srca je kakor zapoved božja zahteval svojo pravico. Po kleknili sva na led in molila...«

s Proti prenapetemu narodnjakarstvu.

Na praznik sv. Miklavža je papež sprejel voditelje vseh misijonskih redov, ki imajo sedež v Rimu. V svojem nagovoru je poglavar Cerkve obsodil prenapeti nacionalizem in poridil zle posledice, ki jih rodi vsepovsod in zlasti v misijonstvu.

s Papež priporoča duhovne vaje. V svoji božični poslanici Mens nostra (Naše mnenje) govori papež o duhovnih vajah. Vedno pogostejše uporabljanje duhovnih vaj bi hotel papež zapustiti vernikom kot spomenik svojega jubilejnega leta, spominjajoč se nebeških milosti in neizrekljive tolažbe, ki jo je sam tolikrat izkusil pri duhovnih vajah. Glavni vzrok, zaradi katerega so potrebne duhovne vaje, je težka bolezen, ki je napadla našo dobo in ki je vir vsega zla: lahkomišelnost in brezmišelnost, ki žene ljudi, da stremijo za stvarmi zunanjega življenja in duši v njih hrepenenje po večnem. Da se ozdravi ta bolezen, ni boljšega sredstva, kakor da se ti ljudje, ki zanemarljajo večno, privedejo do duhovnih vaj, v katerih razmišlja duša, prosta vsakdanjih skrbi, o večnem vprašanju: Odkod prihajam, kam grem? Pa tudi čisto človeške sposobnosti duše se razvijajo: razum se ostri in usposobi za zrelo razmišljanje in pravi preudarek, volja se krepi, strasti se pokoravao razumu, vse dejanje in nehanje se usoglasa z mišljenjem in duša pridobi s tem zopet svoje prvotno plemstvo in svojo prirojeno visokost. O domovih za duhovne vaje, ki so se v zadnjih letih razširili, go-

stavec, posestnik in župan, Jezero, p. Pre-serje. Anton Adamič, posestnik in župan, Blato, p. Grosuplje. Vekoslav Rigler, živnozdravnik, Ljubljana. Ludovik Kržič, posestnik in župan, Nadlesk, p. Stari trg pri Ložu. Anton Marinček, posestnik, Župeča vas, p. Cerklje ob Krki. Josip Brenčič, posestnik, p. Vrhnika. Franc Sever, občinski tajnik, p. Ježica pri Ljubljani. Anton Umnik, posestnik, p. Senčur pri Kranju. Ferdinand Novak, posestnik in župan, Nevle pri Kamniku. Franc Brulc, posestnik in župan, Hrušica, p. Novo mesto. Pregledovalca računov: Dr. Anton Milavec, uradnik, Ljubljana. Josip Palme, veleposestnik, Ig-Studenec.

tori papež z velikim priznanjem in pravi, da se marsikomu, ki so ga velika vojna in njene posledice vrgle iz tira, pomogle, da je zopet našel samega sebe in Boga. Dobro duhovne vaje množe pobožnost, krepe versko življenje, dajejo plodovitost apostolskemu delu in vodijo slednjič do miru pri posamezniku in družbi.

s Razno. V katoliško cerkev je pristopila baronica Handel Mazzetti Leontina, vdova po avstrijskem generalu. Doslej je bila luteranka. — Krstiti se je dal apotekar Bruno Botilschild. Po spreobrnjenju je vstopil v bogoslovje in se pripravila za duhovniški poklic. — Redovnik je postal v Italiji Palerko Herczeg. Njegova žena pa je šla k nunam. Svoje premoženje (vredno 25 milijonov) sta zapustila sv. Cerkvi.

Italija

s Kraljevičeva svatba. Italija in zlasti še mesto Rim se pripravila na 6. januar. Ta dan se bo izvršila poroka prestolonaslednika Umberta z belgijsko princezino. Rim bo blestel v morju luči. Štirji kralji, 60 raznih princov in princez in se bo pripeljala ra sva bo. Poročne obrede bo izvršil papež v posebni odposlanik turški kardinal Gamba. Po poroki bo svečani kraljevi sprejeli žel pomoliti na grob sv. Petra in na črni k papežu, 7., 8. in 9. bodo razni dvorni svetniki in svečanci. Zaključilo se pa bo kraljevičev ženitovanje s slavnostno opero v kraljevem gledališču.

s Razno. V Italiji je na ljudskih šolah skoraj 95.000 učnih moči, med temi pa konat 20.000 moških. Žensk je torej skoraj štirikrat več. V Julijski Krajini je med 4709 učiteljskimi močmi samo 1400 moških. — V Idriji je umrla 87 letna Ana Pavšičeva. — Ker ga je veča udarila pri delu v gozdu, je preminul posestnik Prirož Kršinič, iz Dola. — V Čehovinku je umrla na drugi svet 54 letna posestnica ž. a Marija Iprane. — Srčna kap je zadela Imo Kocičevu v Žirju pri Sežani. — V visoki starosti je umrla v Rodiku mati tamošnjega gosoda župnika. — V Tomazovci je zašla kap 65 letnega Franca Bando. Je bil korenjak, da malo takih. — Illov in skedenj s a zgorela posesnik Jožetu Civanu v Lipi. — Mladenč Franc Winkler v Lokvah pri Trnovem je šel na greh. da izvrši popravilo pri dimniku. Prišla mu je omotica, je padel 14 m globoko in v par trenutkih preminul.

Amerika

s Razno. V Clevelandu so umrli: Franc Pevec iz Lužarjevega Kala pri Zatični, Jenjo Požun iz Nadleska pri Ložu. — Zidarji v Kaliforniji so si izmislili, da je več kot štiri dni dela na teden preveč. Na svojem 20. zborovanju so sprejeli zahtevo za štiridnevni tednik iz razloga, da se odpravi brezposelnost med zidarji. — Znani avtomobilski kralj Henry Ford je s 4. decembrom povečal plačo vsem svojim delavcem od 6 na 7 dolarjev na dan. (1 dolar je več kot 56 dinarjev.) — Cleveland šteje 1 milijon 328.046 prebivalcev. Od leta 1920 je to mesto naraslo za 63 odstotkov. — V Bridgeport, O. je preminula Ana Hobevar roj. Gradišar iz vasi Strit, fara Bučka. — V Sterling Ill. je odšel na drugi svet Anton Mer-

lak iz Bistre pri Vrhniki. — V Minneapolis, Minn. je umrla Ana Klemenčič iz Gerdešič v Beli Krajini. — V Enumclaw, Wash. sta preminuli Ana Vidovš iz Škimlova v Beli Krajini in Ana Kos iz Nove Stifte pri Gornjem gradu. — V Chikagu je na veke zatisnil oči Andrej Kordiš, doma na Jamniku pri Selcah na Gorenjskem.

Avstrija.

s Kmetu v pomoč. Po dolgih razpravah in predlogih bo predložen avstrijskemu parlamentu nov agrarni program. Ker so se pridelovalni stroški od leta 1925 dvignili za 20 do 25 odstotkov, se bo zvišala žitna carina o 12 na 6 zlatih kron. Carina na moko se zviša od 5 na 8 zlatih kron. Avstrijski mlinci bodo morali iz inozemstva uvoženo moko mešati z najmanj 40%, rženo moko pa najmanj 70% z domačo moko. S tem upajo doseči zvišanje uvoza žita pri istočrsem znižanju uvoza moko. Nadalje hočejo uvesti uvoznice za mleko in druge mlečne izdelke. Končno so že predvidene mere za zmanjšanje uvoza prašičev za mast (špeltarji) in pa zvišanje davka na sladkor. Podnove za kmetištvo se zvišajo od 6 na 9 milijonov šilingov. (1 šiling je 8 Din.)

Romunija

s Dišaki proti prostozidarjem. Pred dnevi je v romunskem glavnem mestu Bukarešti grupa visokošolcev vdrila v prostore, v katerih ima svoj sedež romunska framašonska (prosozidarska) družba, ki jo navadno nazivljemo loža. Glavni cilj prostozidarske lože je uničiti vero in cerkev. Z revoluciji v roki so dišaki ustrahovali članke, ki so se ravno mudili v društvu, in razbili opravo in arhive. Policija, ki je bila poklicana na pomoč, je zaprla več dišakov. Izjavili so, da so se hoteli maščevati nad framašoni, ker je njihovo delovanje usmerjeno proti koristim domovine.

Drobne novice

Nad en milijon brezposelnih je sedaj v Nemčiji.

Okrog 27.000 oseb je bilo ubitih od avtomobilov in letu 1929 v Združenih državah Amerike.

70 milijonov duš šteje Japonska. Od leta 1880 so se Japonci pomnožili za celih 45 milijonov.

Zlato valuta uvede Albanija.

Francoske železnice bodo nabavile v letu 1930 petnajst tisoč 425 novih vagonov.

Sveti oče je v nekem nagovoru dejal, da in a verska politika italijanske vlade protiverski značaj.

Predsednik grške vlade Venizelos je izjavil, da so med Jugoslavijo in Grčijo rešena vsa sporna vprašanja.

Sovjetska vlada kupuje v Ameriki osem velikih parnikov za promet med Ameriko in Rusijo.

Znani češki tovarnar čevljev »Bata« je prodrl s svojimi izdelki že tudi v Švico.

Rusija in Turčija sta podpisali sporazum za dve leti. Sporazum se lahko avtomatično podaljša.

Bolgarski kralj Boris pojde v Italijo poroki italijanskega prestolonaslednika, ki ima tudi — lepo sestro.

5700 nemških izseljencev je dospelo iz Rusije v Nemčijo.

60 bank je ustavilo izplačila v Nemčiji od 1. junija 1929 dalje.

Za samostojno republiko se je proglašila Mongolija.

Papež je imenoval novih šest kardinalov: tri Italijane in tri drugih narodnosti.

Štirideset milijard cigaret pokaže letno v Nemčiji.

Okrog 60.000 samomorov je letno v Evropi.

100.000 Čehoslovakov živi na Dunaju.

Autobus za 100 oseb so zgradili v Ameriki.

Za predsednika republike Švice je bil izvoljen poslanec Musy, ki pripada katoliški stranki.

Romunski bivši prestolonaslednik Karol se sme vrniti v domovino, ako se ne bo vtičal v politiko.

100.000 frankov za Loi proti abstinenca je daroval francoski vncgratinik Sabate. Bi rad dosegel, da bi ga vsi skrali.

Pred sodiščem v bolgarski Sofiji je bilo obsojenih te dni 40 komunistov na 331 let ječe.

Upravitelj angl. konservativne stranke Isak Davidson je poneveril okrog 28 milijonov strankinega denarja.

Bacil influence je izsledil ameriški zdravnik prof. Falk.

Proti preganjanju kristjanov na Ruskem snujejo načrte na Angleškem.

Fašistično časopisje zopet ostro napada slovansko duhovščino v zasedenem ozemlju.

Po daljšem zadržavanju v naravi za časa dežja, snega itd.

Sloan-ov Liniment
odstranjuje bolečine!

Po tistem delu ali po zadržavanju v naravi za časa dežja in drugih padavin je Sloan-ov Liniment (mast) zelo dobro sredstvo za bolečine v mišicah in sklene sklepe.

Ni potrebno drgniti kajti mast gre sama v ožjo, bližje bolečine srčenih sklepov, bolnih mišic in živcev hodi pri vnetju in odstranjuje vsako sled ključanja in bolečin.

Rabite Sloan-ovo mast proti revmatizmu, išijas, bolečinam v kralu, boleznim v bokih, bolečinam distorzijske in kontuzije in proti vsem boleznim mišic.

Generalno zastopstvo MIŠKOVIĆ in COMP.
Beograd. Sarajevska 70.

Dobiva se v vseh lekarnah in drogerijah!

Srečno novo leto

voščijo vsem cenjenim čitateljem »Domoljuba«, prav posebno pa vsem slovenskim manicom, očetom, dekletom in fantičem slovenski fantje-vojaki pod orjaškim Lovčnikom ob našem milem Jadranu pri pešpolku Boke Kotorske v Kotoru: Jože Grom, Vrhnika; Stanko Jernejčič, Vrhnika; Ivo Jontez, Ljubljana; Franc Rutar, Preserje; Alojz Pintar, Babno Polje; Karel Gradišar, Bostede; Franc Levstik, Sodražica; Edvard Zgonec, Ponikve; Lovrenc Pestotnik, Ceppe; Alfonz Kresnik, Smarje; Avgust Soster, Maribor; Alojz Avce, Markovec; Franc Bizjak, Vošči; Ivan Intihar, Turjak; Franc Mihelič, Sodražica; Franc Senk, Kokra pri Kranju; Jože Gornik, »Grahovo«; Anton Kljun, Sodražica; Viljem Marinč, Aljbel; Jakob Krkovič, Kantol; Alojz Zabu-kovec, Skofljica; Alojz Čur, Jesenovci; Jože Gorše, Trboje; Ivan Kranjc, Certe; Viljem Reichel, Brežice; Anton Moravec, Novo mesto; Viktor Dor-nik, Mengeš; Rudolf Brta, Hotedršica; Franc Oru-den, Retje; Franc Grebenc, Krka; Franc Novak, Hleboč; Franc Zakrajšek, Podkopič; Franc Pintar, Maribor; Jože Peterlin, Slatnik; Alojz Bavdek, Skornje; Stanko Strle, Rjebenburg; Anton Mrenor, Velike Lašče; Janez Bradač, Dolga vas; Miha Zbontar, Vurne; Ivan Rutar, Tomažine pri Robu; Alojz Jevnikar, Sodražica; Franc Ajdič, Mirna peč; Andrej Bavec, Lož; Franc Kaudare, Klance; Jože Trante, Retež; Jože Zidar, Kaptol; Bagoje Vukičevič, Dubrovnik; Vladimir Merhar, Brežice.

Slovenski fantje, služeči v 9. art. polku v Ban-jiluku, Bosra: Alojz Božič, Sehodol; Alojz Rogelj, Podpeč; Ivan Pirc, Ceste; Edvard Arko, Glogelji; Franc Griva, Poljane; Ivan Zgonec, Nova vas; Filip Košir, Kozarkol; Vinko Renčič, Cerknica; Josip Lunder, Mala Slivica; Franc Habjan, Smihelj; Alojz Levstik, Male Lašče; Ivan Žetek, Srobotnik; Karel Zgonec, Travnik; Lovdvi Lavrič, Travnik; Alojz Po-glajen, Podturen.

Fantje pri 21. artilerijskem polku v Subotici: Ivan Zabukovec, Sv. Gregor; Anton Skoda, Dobre-polje; Alojz Novak, Dobropolje; Alojz Vidmar, Sušice; Franc Krulc, Gaberje; Lovrenc Reus, Rova; Alojz Kordič, Loški potok; Ivan Kovač, Planina; Franc Kovač, Trava; Franc Zakrajšek, Dvorska vas; Jože Bartelj, Vas Zagorica.

Slovenski fantje 3. čete 4. pionirskega bataljo-na v Karlovcu: Ivan Maček, Hans Loser, Janez Hočvar, Ignac Nosan, Rudolf Rus, Janez Mohar, Beč-jač Jože, Jože Zalar, Franc Juvan, Jože Stern, Ivan Levec, Jože Jagodic, Janez Grinčič, Janez Zupančič, Anton Kastelic, Anton Suštar, Podboršek Mihael, Bogomir Križar, Janez Petrič, Karel Petrič, Janez Vrankar, Andrej Pučko, Ivan Peklar, Jože Gregorič, Janez Ausce, Anton Klančar in Feliks Kosi, kaplari in redovi 3. čete 4. pionirskega bataljona v Kar-lovcu.

Slovenski fantje vojaki pri 32. pp. v Mostaru: Alojz Košmrlj, Gora pri Sodražici; Domin Kordič, Franc Ivančič, Jože Oražem, Anton Kruys, Jakob Bartol, Jože Levstik, vsi iz Loškega potoka; Franc Znidaršič, Franc Meden, Janez Petrič, Jakob Mohne, Begunje pri Cerknici; Anton Novak, Jože Miklič, Matija Murn, Filip Videc, Trebnje na Dolenjskem; Janez Krištof, Franc Bavec, Jože Sotle, Mirna; Fran Indihar, Franc Arko, Alojz Campa, Jože Požar, An-ton Arko, vsi od Ribnice; Matija Matičič, Anton Klančar, Ivanje Selo pri Raketu; Martin Krabornja,

Velika Nedelja; Martin Zlate, Franc Sušnik, Janko Habjan, Franc Sušnik, Peter Stular, Jože Sušnik, Jože Sirmša, Gorenjsko; Anton Zalaznik, Matevž Grampučnik, Vrhnika.

Fantje iz Dvorske vasi, sedaj v Merlebachu v Franciji: Alojz Gruden, Stefan Rolar, Joško Kožar, Viktor Kožar, Joško Bavčak.

Slovenski fantje, služeči v Vazduhu plovra-tehničnem zavodu v Kraljevu: Pavel Peternej, Iv. Čelnovar, Karel Nagode, Viktor Cajhen, Feliks Zu-pančič, Albert Berc, Jože Komovec, Albin Medija, Bogo Zgajner, Jože Briskič, Franjo Gosar in Karel Rantigaj.

Slovenski fantje vojaki, ki služijo v 6. četi 54. pešpolku v Kninu, Dalmacija: Anton Arh, Podlipo-vice; Anton Kajfeč, Kočevje; Vinko Erjavec, Višnja gora; Mihael Ošep, Solčava; Mihael Lovčok, Ko-privnica; Ciril Pavličič, Dolenji Logatec; Andrej Mihael, Ribnica; Vincenc Zalezina, Razbor; Ivon Plahuta, Loka pri Zidanem mostu; Alojz Vrtačnik, Vač pri Litiji; Martin Sintič, Sv. Križ pri Kostanje-vici; Franc Lamovšek, Sent Rupert; Matevž Čas, Prevalje; Anton Grabner, Tržišče; Arnold Radej, Planina pri Sevnici; Janez Zeleznik, Studenec; M. Lukač, Mokronog; Vencej Pajer, Litija; Franc Lin-dič, Raka.

Novi kazenski zakonik.

1. januarja 1930 je stopilo v veljavo več važnih zakonov kazenskopravnega značaja, ki so enotni za celo državo. Doslej so nam-reč veljali na ozemlju naše kraljevine raz-lični kazenski zakoni in sicer jih je bilo šest:

1. za Srbijo je veljal kazenski zakonik iz l. 1860., 2. za Črno goro kaz. zakonik iz l. 1903., 3. za Bosno in Hercegovino kazenski zakonik iz l. 1879., 4. za Hrvatsko in Sla-vonijo kaz. zakonik iz l. 1852., 5. za Slove-nijo in Dalmacijo kaz. zakonik iz l. 1852. in 6. za Vojvodino in Medimurje kazenska zakonika iz l. 1878 in 1879.

Ti zakoniki so bili različni, izvenredni zakonik 1. za Slovenijo in Dalmacijo in 2. za Hrvaško in Slavonijo, ki s'a bila enaka. Prav tako so bili različni kazensko pravnici redi. Radi tega so bile v kazenskem sodstvu mnoge težave, ki so se vlekale skozi vse prvo desetletje obstoja naše države. No-va vprašanja od 6. januarja 1929 je zato poskr-bela, da se temu naredi konec. 27. januarja je kralj podpisal

kazenski zakonik,

ki je izšel v »Službenih novinah« 9. febru-erja. Zakon je enoten za vso državo in je stopil v veljavo 1. januarja 1930. S tem dn-em so prenehali veljati vsi zgoraj navedeni ka-zenski zakoniki, ki so veljali za posamezne pokrajine.

Enotni kazenski zakonik od 27. janua-erja 1929 se znatno razlikuje od dosedaj pri-nas do 31. dec. 1929 veljavečega avstrijskega kazenskega zakonika iz l. 1852. Avstrijski kaz. zakonik je delil zločine v hudodelstva, pregreške in prestopke. Novi enotni kaz. zakonik pa vsebuje 1. *zločinstva* (poprej hudodelstva) in 2. *prestopke* (poprej pregreški). Prestopkov, kakor jih je imel avstr. kaz. zakonik, novi enotni kaz. zakonik nima več. Kazniva dejanja te vrste se bodo ure-dila s posebnim zakonom in bodo o njih raz-sodila ne več sodna, marveč politična obla-stva. Tovrstna najlažje kazniva dejanja bo-do seveda dobila tudi novo ime.

Dosedaj veljavni kaz. zakonik je imel tele kazni: smrtna kazen, težka ječa, ječa, strogi zapor in zapor. Enotni kazenski za-konik ima kazni razdeljene takole:

1. glavne kazni: smrtna kazen, robija zatočenje, strogi zapor, zapor in denarna kazen; 2. stranski kazni: izguba častnih pravic in izguba službe.

Smrtna kazen se izvrši z obešenjem. Robija je 1. ali dosmrtna, 2. ali časna in traja od 1—20 let. Zatočenje je časna kazen od 1—20 let. Strogi zapor in zapor trajata od 7 dni do 5 let. Robija, zatočenje in strogi zapor in zapor od 1 leta dalje se preselajo v posebnih kazenskih zavodih. Strogi zapor in zapor od 1 letom pa praviloma v sodnih zaporih.

Denarna kazen v najmanjši odmeri znaša 25 Din. Te denarne kazni se stekaio v poseben sklad za zidanje in popravilanje kazenskih zavodov, zavodov za vzgojanje in poboljševanje in zavodov za izvrševanje očevalnih odredb.

Izguba častnih pravic sestoji iz izgube pravic 1. do državne ali kakršnekoli druge javne službe, 2. do javnih poklicev, 3. do akademskih dostojanstev (n. pr. doktorski naslov), 4. do odlikovanj in drugih javnih počastil, 5. glasovati o javnih stvareh, 6. voliti ali biti izvoljen, kakor tudi 7. izvrševati vse ostale politične pravice.

Namen očevalnih odredb predvsem je, storilca 1. obvarovati novih kaznivih de-janj, 2. privaditi poštenemu življenju in mu 3. olajšati gospodarski obstanek. Od-redbe so tele: Storilec 1. se po prestani kazni pridrži v kazenskem zavodu, 2. se odda v prislino delavnico ali 3. v zavod za zdravljenje ali za čuvanje, ali 4. v zavod za zdravljenje pijancev; 5. storilec se prepove zadržati v krčmo ali se 6. dene pod zaščitno nadzorstvo; 7. prepove se mu izvrševati po-klic ali obrt; 8. odvzamejo se mu izvestni predmeti ali pa se 9. izžene.

Enotni kazenski zakonik pozna *pogoj-no obsodbo* za osebe, obsojene na nizke kazni. Izvršitev kazni se pri pogojni obsodbi odloži za določeno dobo, ako se spozna, da je od obsojenca pričakovati, da se bo v bo-doče tudi brez izvršitve obsodbe vzdrževal kaznivih dejanj.

Ako je preteklo pet let, odkar je bila kazen prestana, zastarana ali odpuščena, sme sodišče na prošnjo osebe, ki je bila prvič obsojena, *izbrisati obsodbo z vsemi njenimi zakonitimi posledicami*, če se je obsojenec v tem času dobro vedel in če je oškodovancu po možnosti povrnil povzro-čeno škodo.

Novi enotni kaz. zakonik ima posebne določbe glede kaznovanja mladoletnikov. Otrok do 14. leta sodišče ne kaznuje, mar-več jih izroči roditeljem, varuhom ali šol-skemu oblastvu. Mladoletniki od 14.—21. leta pa skuša vzgajati in poboljšati v po-sebnih zavodih, ki so zato določeni (n. pr. Rakovnik).

Zakonik o sodnem kazenskem postopanju stopi tudi 1. januarja 1930 v veljavo. V glav-nem je enak dosedaj pri nas veljajočemu kazenskemu pravnemu redu.

Okrajna sodišča (zakonik jih imenuje srezka) so predvsem pristojna za prestopke mladoletnikov ter postopke polnoletnih oseb, za katere je določena kazen zapora do enega leta.

Okrežna sodišča so pristojna 1. za zlo-činstva (ki so se doslej imenovala hudo-delstva) mlajših mladoletnikov do 17. leta

Znani Anglež Albert Tomas, ravnatelj mednarodnega urada pride na obisk v Jugoslavijo.

Največji bolgarski parnik »Varna« je zadel v Marmarskem morju v neki grški parnik. »Varna« je šla na dvoje.

V Sibiriji kaže toplomer že 31 stopinj mraza.

Italijanski protifašist je umoril v bel-gijskem Liegeu fašista Paolinija.

Na 1000 prebivalcev je prišlo v Italiji leta 1913 31 rojstev, zdaj le še 26.

Na posredovanje Vatikana je bil istrski župnik Esli, ki je odsledil italijanske na-pise s križovega pota, izpuščen iz ječe.

Napad na indijskega podkralja Irwina je bil izvršen v Delhiju. Ranjenih pet po-slancev, podkralj ostal cel.

in 2. za prestopke (doslej pregreški imenovane) starejših maloletnikov od 17.—21. leta in polnoletnih oseb glede kazni nad eno leto; 3. za vsa kazniva dejanja, za katera je zagrožena smrtna kazen, robija ali pa tateženje.

Malo pokramlia mo.

5. Zdaj pa poslušajte!

Dal bom besedo našemu prijatelju.

»Res je pijančevanje veliko zlo, in velik dobitnik človeštva bi bil tisti, ki bi to zlo vsaj nekoliko omejil. Ta dobitnik človeštva bi bila svetna gosposka, ki ima moč in oblast v rokah. Strogo bi se moralo paziti, da bi bile po 10 zvečer zaprte in izpraznjene vse gostilne, zganjarne, restavracije, hoteli in tudi kavarne. Kaznovani bi morali biti vsi, ki bi se zoper to določbo pregrešili, lastniki in pivci ali gostje. Na to bi morali paziti orožniki in financarji; saj so od države, pravzaprav od davkoplačevalcev plačani za to, da pazijo podnevu in ponoči na red in mir. Dalje bi se moralo zmanjšati število gostilen, zganjaren in pa drugih shajališč. Odzvele naj bi se koncesije vsem tistim, ki so bolj na slabem glasu in ki nimajo hlevov za tuje konje in strehe za tuje vozove. Dalje bi se moralo prepovedati dajati pijačo in tobak mladoletnim. Vsak dolg, ki bi ga kdo naredil na pijači in ki bi znašal več ko 25 Din, naj bi bil neizvedljiv.

Ali ste slišali!

To so besede! Mnogo pametnih nasvetov nam je mož povedal, če tudi včasih zadržava celo malo preveč.

Gotovo je, da bi gosposka lahko z oziranjem na brezmejno pijančevanje veliko storila, toda rešenja čakati samo od gosposke, je vendar le malo prehuda z lileva. Ljudje sami bi morali spoznati kaj jim je v pogubo. To pa je ravno žalostno, ker ljudstvo samo neče priti do tega spoznanja. Ali je res že to ljudstvo tako otopelo, da ne vidi svoje lasne pogube, ali je tako mehkužno, da se ne da premagati niti v taki stvari, ki je nam na sebi lahka?

Veliko krivdo v tem oziru nosijo naši starši in vzgojitelji, ki svojim gojencem vse dovolijo, vse spregledajo in spet tisti, ki v pretirani strogosti in skoposti ne privoščijo svojim nobenega razvedrila, niti pod poštenim nadzorstvom.

Poznamo očeta in mater, ki k vsem nerednostim in razuzdanostim svojih sinov in hčera kar molče, ker se ne marajo jeziti; jeza je namreč greh! Ali druge, ki so prišli do obupnega sklepa: »Saj vse skupaj nič ne pomaga.« Pa še druge, ki jih vodi baharija, češ, naš se mora postaviti, naša se mora pokazati. In so celo ponosni na sina razgrajala in pretepača: »Vsa vas se ga boji! In zagovarjajo boj in vož in vale krivdo na druge: »Drugi so ga razdražili, sam ne more nič za to.«

O slepota vseh slepot!

Od gostilničarja bi se moralo zahtevati več čuta za vestnost in manj pohlepa po dobičkah. Zapirati bi morali gostilne ob strogo določenih urah ali je to pivcem ljubo ali ne. Zapisal bom semle besede, ki jih je izrekla modrost kmeta-žuga.

Slovenski list

Naročajte!

Tednik izhaja v ponedelkih zjutraj. Informira o najnovejših nedeljskih vesteh, prinaša aktualne članke, pod rubriko »Med tednom« ima duhovita razmišljanja. Prinaša prve vesti o nedeljskem športu in nedeljskih prireditvah. Zakaj ga imamo? Zakaj smo ga želeli? Naročajte, čitajte »Slovenski list«!

Letna naročnina Din 50.—, polletna Din 25.—, četrtletna Din 13.—, mesečna Din 5.—.

Uprava in uredništvo v Ljubljani, Jugosl. tiskarna.

Naročajte!

Pridobiva te naročnikov!

pana, ko se je letos uravnaval čas za trgovski počitek, to se pravi, kdaj naj bi trgovci svoje trgovine čez dan odpirali in zapirali. Vse je bilo natanko določeno. Če se ne motim, je bilo rečeno: Trgovine naj bodo odprte od 8—12 in od 2—7 (= 14 do 19). In takrat je ta mož rekel: »Če je za prodajo življenjskih potrebščin potrebna taka strogost, je tembolj potrebna za prodajo alkohola!

Je precej resnice na tem.

Dalje bi morali imeti gostilničarji toliko vestnosti, da bi mladim domačinom sploh ne točili nobene pijače, tujim (n. pr. po božjepčnih krajih, po sejnih) pa kvečjemu brezalkoholne. Ze pijanim in pa pretepačem pa sploh nobene pijače ne! Pijanske in pretepaške zamere se ni preveč bati: če se ti ljudje gostilne izogone, bo imel gostilničar dobiček. Proti gostilničarjem, kjer so pretepi pogostni, bi se moralo nastopiti čim bolj odločno. V gostilni, kjer se je izvršil boj, pretep, ali pa če se je to zgodilo tudi zunaj, pa je gotovo, da so se napili tu in tam, naj bi se kar kratkomalo prepovedalo izvrševati gostilniško obrt. In da ne bom prehud in v gostilnah prečno zapisan, bom predlagal: stopnjema. Najprvo za en teden, za štirinajst dni, za en mesec, za pol leta, za eno leto, za vedno. To ukinjenje pa strogo nadzirati!

Podpirati bi se morale po kmetih in po delavskih krajih brezalkoholne gostilne. Tu naj bi ljudje, zlasti delavci, dobili pošteno prehrano — prehrano prosim! — ne pa pijačo! Namreč alkoholno!

Še eno naj mimogrede opomnim, da bom spet našega prijatelja, ki je na to reč popolnoma pozabil, malo izrezal: Pijančevanje in plesi po kmetijskih domovih. Tudi tega je — žal — preveč. Zlasti ob blagoslovljenih sadnih letinah in pa zdaj, ko je prosta zganjekuha. Kuhati smejo prosto naši ljudje zganje, prodajati pa ne. Ker je prodaja združena s težočami, zato pa »prijatelj bom vabil in sam ga bom pil.« Ali ne? Enako strogo nastopiti proti zasebnim hišam, kjer je godba in ples na dnevnem redu. Oblastni odbor ljubljanski je v tem oziru nekaj storil, pa ne še vsega.

Sicer pa izročam misli našega prijatelja-kmeta v premišljevanje vam voditeljem našega ljudstva in vsem, ki jim je njegov blagor pri sreju.

Kmetska zveza zastopa koristi kmetskega stanu!

Ruska duša želi Boga.

Boljševiški list »Revolucija i kultura«, ki izhaja v Moskvi, prinaša v eni svojih zadnjih izdaj članek pod naslovom: »Brezverska ali protiverska vzgoja«, in v njem tako-le toži:

»Kakšne sadove je rodila sovjetska šola? Ali si vzgajamo bojevit materialističen naraščaj brezbožnikov?

V Moskvi smo preiskali deset sedem-razrednih šol Sokolnikovega predmestja in smo našli, da je od 100 otrok 40 vernih, v Samoskvoreckem predmestju pa 50. »Vzorna komunistična šola« pa je imela jeseni 1928 celo 92 odstotkov vernih otrok! Ali si je mogoče misliti za nas slabša dejstva?

V Permu ima 70% otrok doma ikone (svete podobe), 28% jih moli, 27% jih obiskuje cerkev, 18% jih prejema obhajilo, 38% jih dobiva doma verski pouk od duhovnikov. In da te trditve še podpričamo, naj povemo, da se otroci pogostoma še krščujejo. Ta dejstva je mogoče povsod opazovati.

Šolarji se zelo zanimajo za verska vprašanja. Tako na primer piše mala pionirka (članica boljševiške zveze za otroke): »Kot pionirka ne verujem v predsodke; meni ni nič mar, ali je Bog ali ga ni.« In vendar, tudi če se zdi, da je dosedaj vse dobro šlo, kar pristavlja: »In vendar čutim v svojem srcu, da imamo Boga, in bom to vedno čutila.« — In to piše naša pionirka! Kaj pa naj potem pričakujemo od »nestrankarskih otrok?« »Nestrankski šolarji pišejo v svojih nalogah: »Verujem v Boga, moja duša hrepeni po raju,« ali pa: »Verujem samo v dušo. V raj ali pekel verjamem bolj slabo.«

In take reči se godijo v šolah, kjer so vsi učitelji prepričani in delavni brezbožniki! Način brezverske vzgoje je tu doživel popoln neuspeh.

Verni krogi zdaj javno priznavajo, da je njih glavna opora pri obdelovanju otroških duš — žena. Tako je n. pr. zbor pravoslavne duhovščine ustjuškega okrožja sklenil: »Verska čustva naj se mladini vcepljajo s pomočjo žene, matere, ki je verski propagandi bolj dostopna.« Mnogi šolarji tožijo, da jih starši tepejo, če ne izvršujejo verskih predpisov. Žene jih doma silijo poklekniti, moliti in se učiti molitev na pamet. In v Moskvi se je zgodilo, da so cele skupine staršev najele duhovnike ali redovnice za poučevanje vero-

ke, kinauka. Sploh družina oddaja šoli otro so že prepojeni z verskim duhom.

Pristaši verskih ločin pa sploh ne pošiljajo otrok v šolo, če pa jih pošljejo, jim strogo zabijajo, da se razen računstva in ruščine ne smejo nič učiti! Prepovedujejo jim peti v šoli revolucionarne pesmi, ali pa vsaj, da morajo iz boljševiske himne izpustiti besede: »Nihče nam ne bo prinesel odrešenja, ne Bog, ne car, ne junak...«

Verniki tudi ustanavljajo tajne verske šole po vsej državi. Krščanski strup je še globoko v ljudstvu.

Tako piše Kosticin, odlični boljševiski poglavar. Ali nam te njegove srdite besede ne kažejo, kako verno rusko ljudstvo junaško brani svoje otroke pred brezbožnostjo? Slovanska duša Rusije hoče svobode, hoče svobodno k Bogu in zato je boljševiska preganjanja ne bodo uničila.

Vnetje slepiča.

Sekundarni zdravnik dr. Zigon Aleksander.

Ker me je pred kratkim oče na »slepiču« umrlega sina prosil, da naj pišem v »Domoljubu« o tem, in ker vem, da veliko število smrtnih slučajev radi vnetja slepega črevesa nastopa radi tega, ker ljudstvo zanemara to bolezen in ji ne pripisuje važnosti, ki jo zasluži, sem se odločil, da nekoliko opišem to bolezen v listu, ki je med našimi ljudmi najbolj razširjen.

Predvsem: kaj je slepo črevo in čemu služi? Slepo črevo je majhen organ, čigar sedež je v trebušni votlini v desnem predelu, in ga zadeneš, če desno roko deneš

ob desni bok. Bolje rečeno: to je majhno črevo 5—6 cm dolžine, a širine v prečniku 5—6 mm; z enim delom je pritrjeno na prvi del debelega črevesa, dočim je njegov konec popolnoma zaprt, in radi tega ima tudi naziv »slepo črevo«, kot kak prst na rokavicji.

Kakšna je naloga slepiča v organizmu? Vsak organ v telesu ima svojo nalogo, tako tudi slepič. Do sedaj so mislili, da ni potrebno potreben in so se vsi zdravniki zlagali v tem, da ta organ počasi izhira, iz česar bi se moglo sklepati, da je njegovo delo, če sploh obstaja, jako majhno. Ali v zadnjem času izpodbija to mnenje misel, da slepič izloča v debelo črevo neko mazilo, da se blato lažje premika proti svojemu izhodu, da je torej tudi potreben. Da bi se čim bolj razumelo nadaljno razlaganje, je potrebno vedeti, da je sluznica, ki pokriva notranji del slepega črevesa, polna malih žlez limfatičnega tkiva in to limfatično tkivo služi za obrambo proti kužnim bakterijam in za izločanje soka.

Kako nastane obolenje slepega črevesa? Da se to razjasni, je potrebno, da si nekoliko ogledamo vlogo tankega in debelega črevesa, ki sta v neposredni zvezi s slepičem. Znano je, da z vsakodnevnim vdihavanjem zraka in s hrano prihaja v naša usta, pljuča v želodec in čreva večje ali manjše število bolezenskih mikrobov (baciлов). Ti mikrobi navadno poginejo v obrambnem soku telesa; ali pod gotovimi pogoji in pri zmanjšani odporni sili telesa (obolenje) se začno z večjo ali manjšo hitrostjo razvijati, kar zavisí od tega, če so

v tem trenutku pogoji za njih razvoj ugodni ali ne. Mislimo si sledeči slučaj: Človek pride v gostilno kosit in dobi meso, ki je bilo več dni, zlasti poleti, izpostavljeno muham, prahu itd. Če tako meso zavžije, je razumljivo, da bo hitro povzročilo razkrajanje in seveda bolečine v želodcu, bluvanje in drisko, in da se bodo v tem času mikrobi, ki se nahajajo v črevesju, začeli naglo razvijati. Torej vsako obolenje želodca, bodisi da je povzročeno radi pokvarjene jedi ali pijače, pripravi ugodne pogoje za razvoj mikrobov-bacilov. Če se pri človeku pojavi driska, vemo, da je obolenela sluznica črev in mogoče je, ako se zanemarija, da postane kronična in da se to obolenje prenese tudi na slepo črevo. Mislimo si nadalje, da kdo iz kakršnihkoli razlogov trpi na zaprtju. Kakor smo že povedali, prihaja dnevno v naša čreva precejšnja količina mikrobov s hrano. Popolnoma razumljivo je torej, da se bo pri osebi, ki se vsak dan hrani, v neredno oddaja blato, število mikrobov v nekaj dnevih povečalo do silne množine, ker se to blato, ki ostaja v črevesju, mesto da bi ga oddali, začne počasi razkrajati in povzroča pogoje za njihov razvoj. Jasno je torej, da bo tako dolgotrajno zaprtje polagoma povzročilo kronično obolenje črev, torej tudi ni izključeno, da bi tako obolenje moglo povzročiti vnetje slepega črevesa. Vsako obolenje črev, zlasti ako dalj časa traja, torej lahko povzroči vnetje slepega črevesa.

Imamo pa še en način obolenja slepega črevesa, in to lahko nastane za časa akutnih boleznih, kakor n. pr. pri angini,

73

RAZNO

Odrezana pasja glava
laja in bre. Iz Moskve
poročajo naslednje čudo:
V enem tankejših znan-
stvenih laboratorijev so
oživeli odrezano pasjo
glavo, ki je živela še par
ur potem, ko je bilo pasje
truplo že pokopano. Odre-
zna glava, ležeča v skledi,
je od bolečine in iz
veselja lajala, dasi seveda
ni bilo slišati nobene-
ga glasu, ker so bile gla-
sotvornice poškodovane.
Glava je odpirala in zapirala
oči, ki so bile tako
občutljive za luč kakor
pri živem psu. Glava je
požirala tudi hrano, dasi ni
bilo želodca, ki naj bi jo
sprejel. Kako je bilo vse
to mogoče? S pomnjo
umetnega srca. To je
zelo umetno sestavljen
aparati iz gumij in kovi-
ne, ki je poganjal kri v
pasno glavo. To je eden
izmed mnogih poskusov
sovjetskih zdravnikov, da
dokažejo možnost, da se
mrтва telesa zopet ožive.
Poizkus s pasjo glavo sta
izvršila dr. S. S. Bruha-
nenko in dr. S. I. Čuču-
lin, oba na moskovskem
kemičnem inštitutu. Psi

Cirkuški otrok

Nerad se je ločil Degenthal od njega; toda napram nagnjenju svojih otrok je bil mil, skoraj plah oče. Celo napram svoji gospodovalni ženi je odločno nastopil, če je bilo treba ščititi življenjsko odločitev svojih otrok.

Zdaj je bil misijonar Degenthal že več let od očetovega doma; njegov poklic ga je privedel na drugo polovico zemeljske oble. A njegovo ljubeče srce je vedno mislilo na svoje in tudi v najoddaljenejši deželi ni pozabil na domače družinske praznike.

Oče se je bil umaknil iz glasnega kroga svojih otrok in vnukov, da bi na tihem užival pismo odsotnega sina-ljubljenca, katerega je bil po srečnem naključju prejel baš ta dan. Kurt je sedel v svoji sobi poleg vrtnega salona, s katerega je bil pogled ven na teraso.

Kurt je zdaj že rad poiskal najsvetlejši žarek, če je hotel brati, radi ogromnega pisma pa se je zdelo to tem bolj potrebno. V svoje začudenje pa je našel v prvem pismu še eno pismo, ki je bil brez naslova. Neverjetno ga je položil vstran, da bi našel poprej pojasnilo v sinovem pismu.

Ko je tako sedel tu in mu je obseval glavo topel solnčni žarek, je bil prava slika lepega starčka kot je bil nekdanj podoba lepega mladeniča. Samo v njegovih moških letih so pogrešali na njem izraz polne moči. Stasa je bil še postavnega; lasje so bili sicer srebrnisti, a so polno blesteli in gosta brada je dobro pristojala resni častitljivosti, ki jo je izražal njegov obraz.

Odkar sta se bila srečala z Dahnowom, se je bilo za leta in leta naselilo vanj globoko brezčutje, katerega so pripisovali njegovemu zgodaj uničenemu zdravju. Kot obzirni soprog, dobronamerni in ljubeznivi gospodar je vodil svojo družino, toda vplival je nanjo bolj s svojim zgledom kot pa dejansko. Samo v njegovih tihih študijah je še živela njegova nekdanja gibčnost. Seže, ko mu je zrasla kopa otrok in je zavelo iz njih sveže mladostno življenje, je izginila z njega ona globoka resnost, ki je tolikrat ljudem belila glave, češ, kaj mu neki manjka, ko je vendar videti, da sedi v naročju sreče.

A danes mu je, ko je bil prebral komaj polovico pisma, nenavadno zaživel obraz; rdečica, ki je nekdanj tako rada zalila mladeniško čelo, mu je nenadoma zalila stari obraz. Z zanj nenavadno naglico je že čez nekaj trenutkov vrgel sinovo pismo vstran in segel po drugem. Strgal je ovoj — iz njega je zletelo nekoliko časopisnih izrezkov, za katere pa se ni zmenil; a v roki mu je obležalo malo, obledelo pisemce. Nepremično je strmel stari gospod nekaj časa v to pismo. Moralo je napraviti nekoč dolgo pot — zakaj bilo je vse pokrito s poštnimi žigi. Naslov je bil že obledel, toda kazal je urne poteze razburjene ženske pisave in pod njo nekaj besed, ki jih je le predobro poznal — napisal jih je bil on sam nekoč v Carigradu, ko je imel že to pismo v roki.

Od tedaj so minila leta, leta, ki obsegajo človeško življenje, od tedaj, ko je bil v jezi in bridkosti svojega srca poslal to pismo nazaj, pismo, ki je skrivalo v sebi uganko, katere nepoznanje je bilo uničilo njegovo srečo.

S trepetajočo roko je zdaj odprl pismo. Orošile so se mu oči s sivimi trepalnicami, ko je bral besede, katere je bilo tedaj izlilo neko srce v svoji najgloblji razdvojenosti — besede, ki so pripovedovale o žrtvi,

trebušnem tifusu, gripi, influenci. To obolenje nastopa potom krvnega prenosa mikrobom, t. j. mikrobi, ki se nahajajo v obolenem organu (v grlu itd.) se potom krvi prenesejo na slepo črevo, ki se lahko vname.

Kakšni so znaki obolenja slepega črevesa ali kratko slepiča? Prvi in najvažnejši je silna bolečina, ki se občuti na desni strani na sredini trebuha tam, kjer ob desnem boku položena roka položi svoj srednji prst. Istočasno je na tem mestu mišičevje jako občutljivo in napeto, tako da bolnik komaj prenaša pritisk najlažje odeje in ga cvira pri dihanju in premikanju. Temperatura se dviga od 39 do 40°.

Da bo slika jasnejša, bom opisal nekoliko najpogostejših slučajev vnetja slepega črevesa:

1. Vnetje slepiča brez gnojenja. Oseba, ki je bila do sedaj popolnoma zdrava, naenkrat občuti silno bolečino na desni strani trebuha, kakor je bilo opisano; istočasno občuti potrebo, da bi bljuvala ali pa je že bljuvala, a trebuh je nekako malo napet. Silno je zasušen, temperatura telesa je od 38—38,5° C, žila od 83—90 v minuti. Rekli bi vsi, ki ga vidijo, da je to neko navadno obolenje želodca ali majhna gripa. Toda že v tem času zdravnik pri pregledu občuti pod prsti v trebuhu neko trdoto, pri pritisku jako občutljivo. Po 3 do 5 dneh, včasih po 24—48 urah zgoraj navedeni znaki izginejo, bolnik začuti zopet, da gre do njega vetrovi, nakar gre redno na blato, a v teku 10—15 dni ta trdota v desnem delu trebuha popolnoma

izgine. Bolnik je srečno prešel vnetje slepiča, ne da bi potreboval operacije.

2. Vnetje slepiča z delnim gnojenjem. Bolnik je imel v teku 2—3 dni zgoraj navedene znake obolenja slepiča, toda bolečine in temperatura se ne zmanjšajo, nasprotno: obrača se na slabše, v krvi nastopi velika množina belih krvnih teles. Trdota, katero občuti zdravnik pri pregledu v trebuhu, se poveča, temperatura se vrti okrog 38,5—39° C, žila pa med 100 do 115 v minuti, bolnik bljuje, se trese, zasušen je popolnoma, niti vetrovi niti blato se ne gane z mesta, včasih prodre gnoj v trebuh in nastopi smrt.

3. Vnetje slepiča z vnetjem trebušne mrene. Pri nadaljevanju zgoraj navedenega obolenja lahko nastane, ako se ne prepreči z operacijo, tudi vnetje trebušne mrene okoli slepiča in to pri osebah, ki so pred 6 meseci ali letom, dvema letoma imele nekaj napadov obolenja, pa se je to obolenje samo pomirilo z mirom, obkladki itd. brez operacije. Ti slučajji so nevarni. Skoraj vedno pride bolnik pozno k kirurgu, da bi ga operiral in tedaj so smrtni slučajji najpogostejši, zakaj to vnetje trebušne mrene je smrtonosno. Bolnik

lečine na desni strani trebuha postanejo skoraj neznosne, v istem času pa občuti bolnik tudi bolečine v celotnem trebuhu, ki je jako napet in silno trd. Bolnik bljuje brez prestanka, v početku to, kar je popil, vodo, limonado, medicino, nato neko črnkasto in zelenkasto tekočino in nazadnje izbljuje tekočino pomežano z blatom, je smrtno bled, mrzel pot mu stoji na čelu, udarec žile je majhen in silno hiter. Silna driska nastopi, temperatura je v tem času skoro normalna 36,9° ali še manj: 35° C, dočim se udarec žile komaj da otipati. Bolnik je skoraj izgubljen.

Premogov ter.

Dan za dnevom zgori milijone in milijone stotov premoga v tovarnah, javnih in zasebnih podjetjih v bivaliških in drugod. In kako malo se misli pri tem na to, koliko neprecenljivih snovi se uniči za vedno pri tem izgorevanju črnega dijamanta. Le tu in tam se slišijo glasovi, da bo prej ali slej izginila svetovna zaloga tega goriva. Tedaj in še mnogo prej pa se bodo oglasili naši znanstveniki, kako nespametno smo mi in naši sodobniki ravnali s tem dragocenim materialom.

Le pogledimo samo ter, ki se dobiva iz premoga. Nad 60 najrazličnejših stvari vsebuje, med njimi takih, ki so podlaga prevažnim ogromnim pridobitvam in industrijskim izdelkom kot so anilinske barve ter razkužilna sredstva.

O prvih bi se lahko napisale cele knjige, toda anilinske barve so predvsem važne za Nemčijo, ki jih največ izdeluje in

katero je bila darovala otroška ljubezen, besede, ki naj bi veljale kot v slovo in vendar zvenele kot nekak kluc po pomoči...

Starčeva glava se je povesila na prsi, kakor da mu je zopet obšla srce nekdanja bol. Vstalo je vanj brdsko spoznanje, kako lahko bi mu bilo vse drugače pokreniti — zdaj, ko se mu je razjasnilo vse, kar mu je bilo doslej nejasno.

Tedaj mu je pač vs'ala v duši jedka misel na krivdo nje, katera je bila pripomogla do te zmote. Toda kako naj obtožuje druge, ko pa je sam toliko zagrešil s svojo malomarnostjo? Maševalno se mu je vzbudila stara ljubezen v vsej svoji sili. Zopet jo je videl, ljubko deklico, kot jo je bil srečal v veseli pomladi svojega življenja.

In v srce mu je zavla jedka bolelost, kot jo le more občutiti moško srce: sam je bil uničil svojo srečo, ker je ni bil z odločno roko poizkusil rešiti. Zlomil je bil pri tem svoje sile, izgubil ljubezen in mladostni sen se je bil razblinil in nič — in mož v sivih letih je moral videti, kako je bil zgrešil svoje življenje, kako zapuščeno je njegovo srce. Krčevito se je zgubal, v bridkem kesanju in vroči ljubezni je še enkrat izgovoril ime, ki ga je že desetletja ni bil izgovoril: »Nora, Nora!«, kakor da bi hotel s tem zopet priklicati mladost, življenje in ljubezen.

A v tem trenutku se je prestrašen ozrl kvišku; zdelo se mu je, kakor da se nahaja podoba nje, ki jo je bil poklical, v njegovi bližini.

A potrkalo je le nekaj na okno in skozenj je zrla kodrolasa glava in dve ročici sta se krčevito oprijemali okenskega zida.

»Dedek, primi me, sicer bom padel.« je zvenel otroški glas. Pogumni mali deček je bil splezal po brajdi do nizkega okna. »Že tako dolgo trkam, pa me nihče ne sliši.«

Stari oče se je ob tem boječem glasu zdrnil iz svojih misli. Prestrašen je dvignil malčka k sebi in ta se ga je trdno oklenil, najbrž pričakujoč, da ga bo ded sirogo okaral zaradi nenavadne poti. A v toplem otroškem objemu se je olajšalo starčovo srce. Naj je bil to otrok njegovega otroka, ki ga je pritiskal k sebi, glasnik sedanjosti, ki naj bi ga rešil zakletstva preteklosti. Otrok mojega otroka, je ponavljal in tako star se je zazdel samemu sebi! Čemu naj se uživa v svojo nekdanjo ljubezen, ko pa jo prerašča že drugi rod? Z dečkom v naročju je opazoval skupino tam spodaj. Kaj njegova žena, ki ga je zvesto in ljubeče spremljala skozi življenje in otroci, katere mu je bila podarila in ki s častjo in ponosom nosijo njegovo ime in dom, ki ga tako prijazno obdaja in se mu tako veselo smehljajo nasproti v svoji lepoti, kaj vse to ni nič? Čemu naj se torej pritožuje nad življenjem, ki mu je toliko dalo?

A poleg vesele skupine je vendar videl blede podobno uničene arede; prežalovala je bila za samostanskimi zidovi, kakor se je bal nekoč v mladosti — takrat jo je hotel obvarovati pred tem. Mar je postalo njeno življenje tako bridko, mar ni našla nikakega doma in nikake ljubezni, ki bi ji olepšala življenje?

Kart se je obrnil od solnčne slike tam spodaj in zopet segel po pismu, katero mu je še enkrat pripovedovalo povest o njegovem mladostnem snu, o njegovi izgubljeni ljubezni; a dečka je obdržal v naročju ter ga tesno objemal, kakor da bi si hotel s tem preganjati temne misli. Sin mu je pisal sledeče:

»Poročati Ti moram o dogodku, dragi oče, ki si ga boš znal gotovo bolje razjasniti nego jaz, četudi me je silno zanimal. Priloženo pismo, ki mi je bilo zaupano, ti bo pojasnilo vse in Ti povedalo, o kom govorim. V svojem pripovedovanju moram poseči precej nazaj:

so najprej omotili; nato so mu odrezali glavo na način, da niso poškodovali nobene važne žile in vratnih živec. Iz trupla so izpili vse kri in s pomočjo kemičnega snovi preprečili, da se ni srdila. Nato so umrlo srce zvezali z odprtimi žilami na prsi glavi in preganjali vanjo kri na ta način so ohranili glavo živo nad tri ure.

Da te ne bo zeblo v noge. Tožba ljudi, da jih zebe v noge, je silno pogosta. Vzroki za to so seveda silno različni: slabokrvnost in nezadostno delovanje srca z ustavljanjem krvi po žilah, živčne nepravilnosti itd. Vendar dostikrat tudi sicer zdravi ljudje tožijo o tej nadlogi. V mnogih takih slučajih je vzrok to, da se noge pote, nogavice postanejo vlažne, radi vlage pa oddajajo noge več toplote in tako imamo občutek mraza. Poteenje ni treba da je močno, dosti je le toliko, da so nogavice prav malo vlažne. Popolnoma gotova pomoč v tem slučaju je, da si vedno preoblečemo nogavice, čim nas začne zebsti v noge. Znamo je, da takemu, ki ga rado zebe v noge, ne pomaga nič, čeprav si pet parov nogavic hkrati na-

izvaža po vsem svetu in kar pomeni veličanske vsote nemškega narodnega premoženja. Ni čuda, da je bila zadnja svetovna vojna naprjena tudi prav posebno proti temu važnemu viru dohodkov nemškega naroda, s katerim ne more tekmovali noben drug narod, nobena druga država.

Glede drugo imenovanih izdelkov, t. j. razkuževalnih sredstev pa se je razvila industrija tudi v drugih državah zelo uspešno in tako tudi v Sloveniji. Vredno je zato, da si na kratko ogledamo izdelke te industrije.

Prvi ali temeljni izdelek za razkuževanje je staroznana karbolna kislina. Pridobiva se iz premogovega tera, ki se izčištuje s pomočjo posebnih priprav pri 160–220° toplote. Izčiščen deli se združijo ali zmešajo s kalijevim lugom in s pomočjo žveplene ali drugih kislin se potem izloči karbolna kislina, ki jo po večkratni destilaciji in kristalizaciji dobimo v podobi brezbarvnih ali samo lahko rdečkastih kristalov, združenih v večje množine. Če dodamo 100 delov te kisline 10 delom vode ter to topimo na ognju, dobimo tekočo karbolno kislino.

Kot stranski izdelek pri pridobivanju karbolne kisline ostanejo razna terova olja, ki se med drugim uporabljajo za fabrikacijo tako zvanega kreolina, katerega so prvi izrabili Angleži že sredi 70. let. L. 1887 ga je upeljal W. Pearson v Hamburgu, odkoder je našel pot po celem kulturnem svetu, kjer se je povsod sijajno obnesel kot razkuževalno sredstvo s prvostvornimi dobrimi lastnostmi. Ni čuda, da se je zanj vsepovsod zanimala tozadevna

industrija, ki je seveda ta izdelek še bolj izpopolnila in ga spravila na trg. Pri nas proizvaja to sredstvo »Chemotechnica« v Ljubljani pod zakonito zaščitenim imenom »Saneolin«. Saneolin je enakovreden vsem drugim izdelkom kreolina. Uporablja se za razkužbe v hiši in hlevih, prav posebno uporabljen je za živinozdravniške svrhe.

Saneolin se mora raztopiti v vodi in se rabi v raztopini 1–5%, navadno 1–2 žlici na 1 liter vode. Znanstveno je dokazano, da se v tako razredčeni raztopini uničijo bacili in sicer bacili svinjske rdečice in konjske smrkavosti v 5% raztopini takoj, v 2% raztopini po 1 minuti, v 1% raztopini po 2 minutah; bacile svinjske kuge uničuje 1% raztopina takoj; bacile vraničnega prisada pa uniči 10% raztopina saneolina po 2 urah.

Iz karbolne kisline se pridobiva tudi razkuževalno sredstvo Sanitol, ki pride v poštev predvsem za človeško uporabo kot polnovredno nadomestilo znanega lysola. Sredstvo se v vodi čisto in bistro raztopi in raztopina zelo hitro uničuje povzročitelje kužnih bolezni; v tem pogledu sanitol nadkriljuje mnogoštevilne tuje izdelke, ki preplavljajo z veliko reklamo domačo trgovino. — Isto velja tudi o Arborinu, katerega sedaj že zelo uporabljajo za zatiranje zajedalcev in škodljivcev našega sadnega drevja, o čemer pišejo naši strokovni listi med njimi n. pr. »Sadjar in vrtnar« ter »Kmetovalec« in to povsem pohvalno. Živinozdravnik Hugon Turk.

Poravnajte naročnino!

Radio.

Vsak delavnik: 12.30 Reproducirana glasba — 15.00 Časovna napoved, borza, reproducirana glasba — 15.30 Iz današnjih dnevnikov — 17.30 Popoldanski koncert — 22.00 Časovna napoved in poročila. — Četrtek, 2. januarja: 18.30 Portreti iz svetovne literature, predavanje — 19.00 Srbohrvaščina — 19.30 Tedenki pregled — 20.00 Prenos iz Bratislave — 22.15 Koncert Radio-orkestra — 23.00 Napoved programa za naslednji dan. — Petek, 3. januarja: 18.30 O prometu, predavanje — 19.00 Gospodinjina ura — 19.30 Italijanščina — 20.00 Klavirski koncert g. Marjana Lipovška — 21.00 Koncert Radio-orkestra Sobota, 4. januarja: 18.30 Esperanto — 19.00 Nemščina — 19.30 Delavska ura — 20.30 Slovenski večer v orkestru in pesmi — 22.00 Nadaljevanje orkestra — 23.00 Napoved programa za naslednji dan. — Nedelja, 5. januarja: 9.30 Prenos cerkvene glasbe — 10.00 Versko predavanje — 10.20 O pomenu kmetijskega stanu v Sloveniji.

Družinska pratika

za leto

1930

se dobiva po
vsaki strani

Din 5.-

Na cenejši
ljudski
boledar

74

takne na noge. Če pa se večkrat preobujemo, je pa pomoč prav očitna. Oziti je tudi, da v takih nogavicah, ki že dalje časa niso bile oprane, zebje preje kot v čistih. Zato, kdor hoče imeti tople noge, naj si nogavice preobleče večkrat na dan in naj skrbi, da bodo tako nogavice kot noge vedno čiste.

Ena lovka. Neki lovec, ki seveda sam sebi ni verjel, je pripovedoval sledeče: »Kakor veste, love v Indiji tigre podnevi z nešteti gonjaci in živalmi; lovec sede na orjaških slonih. Meni se je zdelo vse to preveč z-mudno in nepotrebno. Izmisli sem si lastno zvijačo in hodil nad tigre ponoči čisto sam samcat. Sklepal sem takole: Tigru se po noči svetijo oči kakor dve avtomobilski svetilki; ni treba drugega, kakor da dobro pomerim med ti dve luči in tiger mora pasti, zadet naravnost v glavo. Po tem sem se ravnal in imel kar najboljšo lovsko srečo. Sedaj pa poslušajte! Ko sem čez par let zopet prišel v Indijo sem opazil, da so bili tigri poznaali mojo zvijačo in mi izmislili neverjeten

Kot veš, je naš tukajšnji samostan še mlada naselbina; a mnogo nam pomaga s svojim delom neki ženski samostan. ki se že več let nahaja tu.

Pripovedovali so mi o prednici, ki je bila ustanovila ta samostan, s kakimi težkočami se je morala boriti. Slovila je kot izredno zmorna ženska, ki jo je n'en red vedno pošilal na najtežja mesta in to zlasti radi njenih izrednih organzatoričnih zmognosti. Vrh tega, pravijo, je bila ta okolica njena domovina. Nekako deset let je delovala tu in skrbela za vzgojo otrok, širjenje krščanskega nauka, postrežbo bolnikov, skratka, delovala je neizrečeno veliko v vseh dolžnostih krščanskega usmiljenja. Ljudje poveljujejo njeno svetost in požrtvovalnost. Duhovni predstojniki ne morejo prehaliti njenega spretnega vodstva, njene velike modrosti in njene neumorne delavnosti. Tako mi je bila prijetna naloga, ko sem bil nekega dne poslan k njej, da bi se razgovoril z njo o nekih gospodarskih zadevah. Prosil sem za vstop; sestra vratarica, ki je bila Francozinja, je po svoje izgovorila moje ime, kot je to mogoče le Francozinji. Komaj pa sem stopil pred prednico, ženo visoke postave in svoj čas gotovo zelo lepega obraza, ni niti ni dala časa, da bi izvršil svoj nalog. »Vi ste gotovo kak grof Degenthal,« me je živahno nagovorila v čisti nemščini, »sicer bi ne mogli biti tako podobni! Imate popolnoma očeteve oči in čelo; prav tak je bil on v vaših letih... in celo glas je isti. Jaz sem ga dobro poznala, vašega očeta, zelo dobro.« je pristavila v pojasnilo na moj začuden pogled. »Saj gotovo še živi.«

Lahko si misliš, s kakim veseljem sem ji pritrđil; kako je prijetno, če srečaš v tujini človeka, ki pozna tvoje drage v domovini. Moral sem ji pripovedovati o tebi, o materi, o bratih in sestrah. Videti je bilo, da pozna vse starejše člane družine, staro mater, kaplana, za vsakega je vprašala. Najpodrobneje sem li

moral pripovedovati o tebi in o tvojem življenju, dragi oče, o tvojem življenju, ki tako osreča vse, ki so v tvoji bližini, o delokrogu, ki si si ga ustvaril s svojo neizmerno dobroto, o veselju, katerega črpaš iz svojega pobožnega življenja. »Da, imel je vedno vzvišeno, čisto mišljenje,« je ponavljala pri tem kakor sama pri sebi.

Vprašal sem jo, če mi morda želi kaj naročiti zate, če Ti smem sporočiti njen pozdrav in pod kakim imenom.

»Saj se me skoraj ne bo več spominjal,« je rekla, izgiba oč se; »me samostanke tako obračunamo s svetom, da zamenjamo celo svoja imena. Morala bi predaleč poseči nazaj, da bi ga mogla zopet spomniti nase. A neizmerno me je veselilo, da sem vas videla; in upam tudi, da se vidimo še večkrat, saj smo tu v enakem delokrogu.«

Po njeni besedi, njenem vedenju in vsem njenem obnašanju sem sklepal, da je pripadala nekdašnim prvim družabnim krogom. Ti boš morda ugani, kdo je bila. Pozneje sem jo videl še večkrat in moje spoštovanje do nenavadne žene se je le še večalo, ko sem se поблиže seznanjal z njo. Vse to se je vršilo zadnje zimo.

Spomladi pa je izbruhnila ena onih najstrašnejših kužnih bolezni, ki čisto običeje te kraje in to so časi, ko moramo napeti vse svoje sile. Neverjetno je, koliko osebnih požrtvovalnosti je izkazala tedaj čistita žena, kako modro in previdno je organizirala postrežbo. Ubožci in bolniki so jo častili kakor svetnico in vsak se je počutil že varnega, da je le stopila v njegovo stanovanje. Mesto se je čutilo dolžno, da se ji zahvali; zakaj le njeni hitri uvidevnosti in neumorni delavnosti se je imelo zahvaliti za marsikake varnostne odredbe, na katere tu tako radi pozabijo. Kmalu so jo klicali tudi v druge kraje, kjer je istotako razsajala ta bolezen in kjer so potrebovali redovnih sester,

predavanje — Koncert Radio kvarteta: Slovenska glasba — 15.00 Življenje v Siamskem pragozdu, predavanje — 15.30 Ljudska igra — 16.00 Reprodukcijska glasba — 17.00 Na harmoniko igra g. Stanko — 20.00 Prenos iz Zagreba — 22.00 Časovna napoved in poročila, Reprodukcijska glasba — 23.00 Napoved programa za naslednji dan. — **Ponedeljek, 6. januarja:** 9.30 Prenos cerkvene glasbe — 10.00 Versko predavanje — 10.20 Gospodarsko predavanje — 11.00 Dopolnjeni koncert — 15.00 Pevski kvartet dr. Kozina — 16.00 Vesela glasba — 17.00 Reprodukcijska glasba — 20.00 Rezervirano za ev. prenos — 22.00 Časovna napoved in poročila, napoved programa za naslednji dan. — **Torek, 7. januarja:** 18.30 Po sedanjih Grčiji, predavanje — 19.00 Napake slovenskega pisanja — 19.30 Ruščina — 20.00 Drama — 21.00 Koncert Radio orkestra — 23.00 Napoved programa za naslednji dan. — **Sreda, 8. januarja:** 18.30 Otroški kotiček — 19.00 Podobe iz slovenske literature, predavanje — 19.30 Francoščina — 20.00 Jazz-band — 21.00 Večer v silhuetni obrisih (Radio orkester) —

Gasilski koledarec za leto 1930. je izšel v priročni žepni obliki. Poleg seznama vseh gasilskih društev in gasilskih žup v Sloveniji prinaša koledarec tudi pet slik gasilskih prvoboriteljev in osnutek Barletovega nagrobnika, dalje pa tudi par zanimivih člankov in nekaj vzorcev uradnih vlog. — Cena koledarčka je 12.50 Din. Naroča se pri Hermannu Zupan, Kerkova ulica 4 v Mostah pri Ljubljani.

J. Turen:

Frančkov židani oblaki.

Vsako jutro, ko se je Franček prebudil, je bila še tema v ozki, zatohli izbi. Sebe ko se je napol dvignil na postelji, je zagledal v kotu ob luknjasti pečeli slabotno svetlobo, ki je prinala od leščerbe, kraj katere je sedela njegova mati, vsa zavita v ponošeno suknjo, da se je videl iz nje samo obraz. Mati je krpala Frančku edine hlače, ki jih je bil včeraj raztrgal, ko je pomagal sosedu pri spravljaju drv.

Mraz je dihal po izbi, da je Franček vzdihnil pri misli, da mora zdajle vstati. A domislil je tudi, da najbrž mater še bolj zebe nego njega. Zakaj v pečici ni bilo ognja, ker je bil Franček včeraj prislulil samo dve poleni, ki pa sta jih z materjo porabila že sinoči, da sta si skuhala borno večerjo.

»Mati, le pustite hlače,« se oglasi Franček. »Rad bi vstal in šel malo pogledat okrog po potih. Ljudje zvažajo zdaj iz gozda drva, pa je zadosti odpadkov po tleh. Veste, mati, da si skuhava zajterk. Nekaj gorkega morate zavžiti, preden greste spat. Glejte, zunaj se že svila.«

»No, če hočeš, pa naj bo,« se bridko nasmehne mati. Franček se urno obleče, po-grabi zakrpan nahrbtnik in zdirja brez besede iz izbe. Zunaj je bril mrzel sever, jutranjica je še gorela tam na zapadu v blede svetlobi, a vendar je bilo nebo na vzhodu že vse rdeče in petelini so se zamolklo oglašali po vasi. Frančka je zazeblo, da je potisnil roke v žep in glavo med ramena. Stopal je po cesti in pobiral treščice in borne odpadke drv, ki so ležali po poti, in jih je tlačil v nahrbtnik. Ko jih ni mogel nikamor več spravljati, se je okrenil in zdrvel domov. Mati je zakurila in skuhala zajterk, ki je bil samo malo boljši od kropla, pokrižala je Frančka in odšla od doma po svojem siromašnem poslu.

Tako se je zgodilo vsako jutro, odkar se Franček prav zaveda. A dasi je bilo vse to prav žalostno, ni bil Franček zaradi tega prav nič žalosten. Zaradi sebe se Franček ni menil za to; bilo mu je samo za mater, ki je morala trpeti, dasi mu ni tega prav nič kazala, temveč je skrbno skrivala žalost pred njim. No, Franček je imel bistre oči in je videl materino žalost in mu je bilo hudo zaradi matere. A se je vendar nasmehnil, ko se je domislil vsega tega. — »Saj sem jaz še na svetu,« je rekel. »Materi pomorem, da ji bo

dobro. Le škoda, da sem še tako majhen in ne morem zrasti čez noč...«

Ko je mati odšla od doma, je pospravil po izbi, kolikor je vedel in znal. Potem je stopil ven na cesto in odšel iz vasi. Visoko gori na obronku se je ustavil in se ozrl po nebu. Še je pihal sever, da mu je šlo do kosti, a nebo je bilo polno oblakov, ki so se na vzhodu svetili v temno škrlatni boji.

»Oha, saj so to moji oblaki,« se je nasmehnil. »O, le pogledite jih, kako so rdeči in veseli. Pa naj bom jaz žalosten, če so moji oblaki veseli? Joj, pa ne bom, čeprav me prav čudno skeli za nohti. Oblaki — to so moji židani oblaki...«

Franček je vedel dobro, zakaj govori tako. Pred dobrim tednom se mu je menda sanjalo, a Franček je vedel, da to niso bile sanje, ampak mu je gozdni striček Frliček pripovedoval in prerokoval o židanih oblakih, ki prinesejo srečo vsakomur, ki jih hodi vsako jutro gledat in jih pozdravi in se jim nasmehne iz veselega srca. »Židani oblaki so božji oblaki,« je rekel gozdni striček Frliček. »Sam blagoslov rosijo na zemljo. Franček, le glej jih in ne bo zeblo niti tebe niti tvoje matere.«

Franček hodi gledat židane oblake. Na strmini stoji in pozdravlja oblake in se jim smehlja v srčnem veselju. Oblaki pa ginejo, se kopičijo drug za drugim in se vale preko doline. Škrlatna boja se izpreminja na njih, blede in izgine in snežinke prično krožiti kraj dečka. Frančka stresa mraz, da mu šklepetajo zobje in mu otrpnejo prsti na rokah in nogah. A vendar se še smehlja in govori v živem veselju: »Oj, židani oblaki, rad vas imam. Dajte, pridite k meni in mi podarite ono, o čemur mi je prerokoval striček Frliček. Veste, da uboge matere ne bo zeblo in se mi nasmehne samo enkrat tako veselo, kot se jaz vam smejem. Oblaki, židani oblaki...«

drugi so zopet želeli njenega izkušenega sveta za ureditev postrežbe. Če ji je bilo le mogoče, je ugodila prošnjam in hitela tudi k najoddaljenejšim samostanom svojega reda, da jim je prinesla poguma in tolažbe.

Radi slabih tukajšnjih potov je večinoma potovala na konju; jaz sam sem jo pri tem večkrat srečal in se čudil njenemu pogumu in njeni spretnosti, ki sta v njenih letih vzbujali še večjo pozornost. Na mojo na to merečo pripombo mi je smehljaje odgovorila, da je vajena tega že od mladosti; »in slednjič mi je vendarle prišlo v prid za dobro stvar,« je pristavila.

Oni čas so me bili poslali na neko misijonsko potovanje, na katerem sem se mudil nekaj mesecev. Ko sem se vrnil, je bolezen že precej ponehala; na svojo žalost pa sem zvedel, da so bili preveliki napori uničili prednično zdravje in da je že nekaj časa bolna. Takoj nato so mi sporočili, da želi z menoj govoriti in takoj sem se napotil k njej. Sprejela me je po svoji ljubeznivi navadi; vendar sem se nemalo ustrašil, ko sem videl, koliko se je bila izpremenila v tem kratkem času.

Našel sem jo na samostanskem vrtu, slonečo na blazinah in poleg nje je bila sestra, ki ji je stregla.

»Poglejte, kako se mi godi, kako morajo zdaj meni streči,« je rekla. »A kot duhovnega pomočnika vas nisem pozvala k sebi; za to se mi še ne zdite dovolj častitljivi,« je rekla v šali, katere ji je vedno tako rada prišla na jezik. »Toda rada bi vas prosila za neko uslugo, četudi se vam bom morda zdela nekoliko nedosledna. Ali bi hoteli prevzeti neko naročilo za našega gospoda očeta? Pred mnogimi leti sva se poznala... kot otroka naju je bil privedel skupaj čuden slučaj in on in vaša stara mati sta bila izkazala mojim staršem in meni veliko dobroto. Pozneje nas

je ločilo neko nesporazumljenje, gotovo ne po naši lastni krivdi... a nikoli ni bilo prilicnosti, da bi se to razjasnilo. Rada bi uredila še to zadevo, preden se ločim od sveta. Nepričakovano srečanje z vami mi je bilo kakor mig božji. V svoji dobroti Gospod vse prav obrne! Počljite gospodu očetu to pismo,« je rekla in mi izročila ta priloženi zavojček; on bo že vedel, kdo ga mu pošilja in ko bo zvedel vse, bo morda drugače sodil kot takrat.«

Silno žalostno je zvenel njen glas, ko je to rekla in videti je bilo, da jo je obšel močen spomin; kajti obmolnila je, kakor zamaknjena v misli in dolgo, dolgo molčala, kot da je bila popolnoma pozabila name. Hipoma pa je zopet odprla oči z onim nepopisno prijaznim izrazom, ki je le njej lasten. »Vidite,« je nadaljevala, »kako je stara samostanka še vedno navezana na pozemske stvari in še celo v svojih poslednjih dneh misli nanje. Vam se v vaši mladosti gotovo zdi to čudno; stanost se nam zdi v mladosti neka tako tuja, daljna dežela, da se nam zdi, da so ljudje tam povsem drugačni. A človek ostane človek do zadnjega diha v svojem čustvovanju in mišljenju. To občutimo šele potem, ko smo stari, ko se nam zdijo minula leta kakor kratek sen in so nam še tako živo pred očmi vsa mladostna doživljanja, četudi je medtem pretekla cela doba človeškega življenja.«

Govorila je kot zamaknjena; a iz vseh njenih besed je vel neki čar in zato ti jih tako natančno navajam.

»Tudi vaši materi,« je nadaljevala »bi rada poslala pozdrav; pozdrav prijateljice iz zavoda. Vem že dolgo, kako srečna je postala vaša mati. Izkazala mi je nekoč ganljivo dejanje prijateljske zvestobe, katerega ji nisem nikdar pozabila, katerega ji je gotovo poplačal Pog s to srečo.« Obmolnila je. »A tudi jaz sem postala srečna, srečna iz vsega srca, tudi to po-

trik: ponoči sta hodila vedno po dva tigra vstrle; oba sta mižala z očesom na notranji strani, tako da se je zdelo po dveh žarečih očeh, da je samo en tiger. Ko sem streljal med oba očesa, nisem seveda ničesar zadel. Taki so tigri!«

Največja šola na svetu. Znano Carl Schurzovo višjo šolo v Chicagu v Ameriki bodo tako pregradili, da bo zavzemala za 10.000 učencev prostora; sedanje število znaša 7700. To bo največja višja šola ne le v Ameriki, ampak na celim svetu.

Mestna učencost. Deklica iz odlične gosposke šole (ob izletu na deželo) kaže na vprav dobro ozeleneli krompir: »Glej, stric, kako lepo salato imajo tukaj.« Stric: »To vendar ni salata, ampak krompir.« Dekli: »Ja, ja; sem ho-lela reči krompirjeva salata!«

Polta v steklenici došla po 16 letih. L. 1912 se je pr. srečala ona velika ladja »Titanic«, kjer je utonilo 1635 ljudi. Od tedaj pa do letos je plavala na morju steklenica, v kateri je bilo shranjeno pismo z dvema fotografijama. Pismo pripoveduje o zadnjih trenutkih potapljanja se ladje in konča: »Kdor moliti ne zna, naj

Oj, kje so že bili židani oblački! Za snežene gore so se bili poskrili, a Franček sloni ob mrzli smreki odrevenel od mraza in jih kliče, kliče in se jim smehlja, dasi jih ne vidi nikjer več. Naj pridejo, naj pridejo, da bo gorko tudi v Frančkovi izbi in se mati lepo pogreje, ko pride bleda in premražena domov in ne najde slabotnega oženjčka nikjer, da si skuha lonček nezabeljenega soka.

Za Frančkom zaškrlijejo koraki in preden stopi gosposki človek s puško na rami. Franček misli v prvem trenutku, da je prišel gozdni striček Frliček, a ko vidi gospoda, hoče pobegniti. Tuji gospod vidi, da je Franček ves premražen, pa mu natakne svoje rokavice na roke, v žep mu nasuje denarja, prijazno se mu posmeje in ga poboža po mrzlih licih. — »Tvoji židani oblački so šli preko gorá domov,« mu reče, »A ne bodi prav nič hud nanje. Naročili so stričku Frličku, naj izpolni vse tvoje želje. In striček Frliček jih i polni pošteno. Le pojdi domov in povej vse materi.«

Lovec se okrene in izgine že v naslednjem trenutku med smreami. Franček se čudi in gleda tople rokavice in brska po žepu, kjer žvenkljajo srebrni denarji. Počasi, počasi stopa proti domu, a tam se popoldne čudi še bolj. Zakaj nepoznan voznik je pripeljal poln voz suhih drv, odložil v izbi debele cule tople, še dobro ohranjene obleke, a ni izpregovoril besedice, ampak se samo smehljaj in zmajeval z glavo.

Zaradi tega smeha je bil Franček trdno prepričan, da so ga res uslišali židani oblaki, kakor mu je prerokoval striček Frliček. Mati jo sicer nekaj govorila, da se ju je usnilil samo sosedni bogati, a dobrosrčni graščak. A Franček ji ne verjame in še danes išče gozdnega strička Frlička, a ga ne najde nikjer. No, mogoče ga pa najde jutri ali pa kadarkoli...

Meh za smeh.

Dobra služba. »Ali si s svojo novo službo zadovoljen, Cene? Kaj pa si, in kaj delaš?« Cene: »Popolnoma zadovoljen, lahka in imenitna služba. Stojim samo pred pisarno bankirja Zlatoviča in odpiram strankam vrata.« »Strela! Potem si pa pravi pisarniški predstojnik.«

V strahu. Mož svoji bolni ženi: »Meta, zdravniški profesor je danes pri obisku kar trikrat z glavo zamajal. To bo zopet dosti veljalo.«

Raztresen lovec. A. »Ali je občinski gozdar še vedno tako raztresen?« B. »Gotovo. Včeraj je prinesel s lova dva raka, danes pa iz ribnika divjega zajca.«

Saj ni moj. Mestni policaj teče za nekim gospodom in ko ga dohiti, mu reče: »Vi, gospod, plačali boste kazen, ker pse seboj na sejm jemati je prepovedano.« Gospod se začudi: »Kaj me briga pes, saj ni moj!« Policaj: »No, zakaj pa potem vedno za vami teče?« Gospod: »Vi tudi tečete za menoj in vendar niste moj!«

Navihaneč. Jurček vpraša učitelja: »Ali je človek lahko kaznovan tudi za stvar, ki je ni naredil?« — »Nikakor,« pravi učitelj. »Potem pa dobro,« se odreže Jurček, »jaz namreč nisem naredil domače naloge.«

Slabo razumel. Zdravnik sebi: »Zastonj je, zastoj!« — Bolnik: »Hvala Bogu, da sem našel enega, ki mi ne bo nič računall!«

Vojna postelja. »Odej nimamo, gospod stotnik.« »No, potem se pač morete pokriti s slavo.«

V lekarni. — Ponoči ob treh zazvoni nočni zvonček lekarne. Čez četrto ure se pojavi prav tako zaspani k kor besni lekarnar — »Kaj je?« — »Rad bi imel kakšno sredstvo proti mčenju prebave. V mojem že lodcu ni vse v redu.« — »Neverjetno!« je zmerjal lekarnar. »Baš sredi noči ste me morali dvigniti iz postelje za prazen nič, ko bi vendar kozarec vroče vode opravil isto kakor zdravilo.« — »No, pa hvala lepa za pojasnilo. Bom rajši vzel vročo vodo! Lahko noč!«

Oče. — Zandar je imel nalog, da poišče nekega kmeta. Ko pride v hišo, najde doma samo štiriletnega fantiča, ki mu pove, da so šli vsi na polje. »Oče pa so šli z oslom na pašo,« pristavi fantek, »saj ju boste takoj našli. Tisti, ki ima klobuk, so oče.«

Birokratizem, ali strogo po predpisih. — »Franc, uredite ta pisma po abecednem redu, potem jih pa vržite v koš.«

Obzirnost. Gospod Veselin gre po ulici. Sreča ga neznan gospod in ga vpraša, koliko je ura. Veselin odpne suknjo, potem suknjčič, poišče uro in ustreže neznančevi želji. Ker je bil neznanec oblečen prav čedno, se Veselin začudi: »Kako je to, gospod, da ste oblečeni v t ko dragocen kožuh, ure pa nimate?« Neznanec: »Saj jo imam, toda me je preveč zeblo, da bi si odpenjal suknjo in poiskal uro.«

Zamenjani uloci. — »Kaj praviš? Mrhar je poročil svojo strojerisko!« — Samo izprememba, dragi prijatelj! Prej je diktiral on, sedaj pa diktira ona.«

Ponoči se ne vidi. — »Vi se torej pte-gujete za službo nočnega čuvaja pri meni? Prav za prav ste za ta posel že prestari.« — Saj tega ponoči nihče ne vidi.«

75

gre na potapljačjo ladjo!« Steklenico so valovi te dni prinesli na obrežje Swanzea, kjer so jo ribiči ujeli in cdprli.

Ziva reklama za postelje. Dva angleška potnika sta prišla v Inomost. Hotelske sobe so bile vse odane in že sta mislila, da bosta morala prenočevati na prostem. Ker sta le s težavo lomila nekaj nemških besed, je bila zadrega še hujša. V obupnem položaju so ju poslali v neko trgovino z navodilom, da je tam gotovo kak prostor za prenočevanje na razpolago. Bil je to trgovec s pohištvom. Pokazal jima je ležišče, a obenem ju je pa opozoril, da naj preko zagrijala, ki je ločil ta prostor od drugega, ne hodita. Odkazano ležišče je bilo strahovito trdo in kljub veliki utrujenosti Angleža nista mogla zaspati. Vstala sta, prižgala žvepenke in iskala po sobi, kje bi se dalo dobiti kaj mehkega. Prvi se ojuvali in kljub prepovedi odorne zagrijala, kjer najde pripravljeno privratno posteljo. Niti za trenutek ni pomišljal, ampak skočil v posteljo ter sladko zaspal. Niti najmanj ni pomišljal na to,

vejte vašemu očetu,« je zopet nadaljevala potem. »Življenje, ki ga mi je dal Bog, je bilo lepo in ljubila sem to življenje do konca. Lepo je bilo, kar mi je dal v mladosti in gotovo je bilo najbolje, da je z menoj tako storil; zakaj na ta način smo boljše izpolnili vse svoje ramene, kakor bi se bilo to zgodilo po naši želji. Vsaki boli primeša Gospod hladilne tolažbe in v vsak mračen dan pošlje kak svetel žarek. Hvaležna sem mu, da mi je vodil srce edino le v svojo službo, da si je poiskalo delokroga, kjer je smelo mnogim biti mnogo; da, hvaležna, da mi je, brezdomovinki, dal dom v svojem šotoru — morda bi mi bil vsak drug pozemski dom pretesen. In hvaležna sem mu tudi, da mi je danes poslal vas v slovo,« je rekla in me prišla za roko. »Veseli me, da sem vas videla. Veselite se, mladi mož, da vas je Bog tako zgodaj poklical v vaš zvišeni poklic. Da, poznala sem več duš, ki so ga tekoj povsem razumele; mi, nemirna pozemeljska srca, pa obhodimo poprej vsa druga po'a. Vendar mi povejte še kaj o svojem delu; od počivanja sem tako trudna, da rada čujem o delu, če mi morete posvetiti še nekoliko časa.«

Ustregel sem njeni želji in ji pripovedoval o svojem zadnjem potovanju, o naših uspehih in o tem, kaj moramo še doseči. Z največjim zanimanjem me je poslušala; o vsem je imela jasno sodbo in iz vsake njene besede je vela duševna svežost in gibčnost, da je bilo videti, kako je bila z vso dušo vzrastla v svojem poklicu in živela za najvišje misli. Spomniti se moram pri tem njene besede, da bi bila za njenega duha domovina zares poslala pretesna.

»Jaz tega vsega ne bom več ućakala,« je rekla kot v odgovor na nekatere moje izglede na bližnjo bodočnost. »Poslati me hočejo v naš glavni samostan zaradi mojega zdravja. Morala se bom vdati, četudi

mi bo velika žrtev zapustiti tu svoje delo; toda kot že rečeno, jaz se ne morem nikjer ustaliti, jaz sradam med popotnike do konca svojega življenja.« Žal, da mi je potekel čas in da se nisem smel več muditi. Vendar sem jo prosil za dovoljenje, če bi jo smel še kdaj obiskati. »Ne,« je rekla nato, »posloviva se, mladi prijatelj. Vaš poklic vam ne dopušča časa. pa tudi jaz hočem posvetiti svoje poslednje dni, kolikor mi jih je še dano, svoji poslednji nalogi. Saj sem rekla, da človek os'ane človek; še zdaj mi rojijo po glavi vsi stari spomini. Zda, ko sem jim torej zadnjič ugodila, nai se umaknejo boljšim mislim... Nikakor ni bilo napak, da sem jih še enkrat dopustila; morda bo to tudi za koga drugega dobro. Veliko dobroto mi je izkazal Bog, da vas je poslal k meni. Pridite, sprejmite v slovo blagoslov s'are žene; za vas, za njega in vso vašo hišo,« je rekla; jaz sem se medtem sklonil in začutil na glavi njeno roko. »Tudi moja mati je tako na smrtni postelji blagoslovila našega očeta,« je lahno rekla v slovo, »in jaz vas blagoslavljam prav tako prirčno. Zakaj neki blagoslov je vendarle bil, da sta se križali najini poti.«

To so bile zadnje besede, ki sem jih slišal od nje in vsaka od njih se mi je globoko vtisnila v dušo: zdelo so se mi kot volilo za Te, oče. Videl je nisem potem več, četudi ni odpotovala v Francijo. Njena želja, da bi počivala v materini domovini, se je izpolnila. Bolezen, ki se je razvila po zadnjih naporih, je napredovala tako hitro, da je umrla, še preden je mogla nastopiti potovanje. Le nekoliko tednov po njenem razgovoru je odšla v boljšo domovino, v nezrekljivo žalost vseh, ki so jo poznali.

Njene duhovne sestre so obklovale v njej pravo mater; v njeno oskrbo izročene sirote, ubožci in vsa občina je žalovala za njo. Njene zadnje zasluge so bile

Dobra primera. — Gospa (ogleduje ponujeno kokoš): — »Ljubi moj, te kokoši ne morem kupiti, saj je vsa plava in suha kot trska.« — Prodajalec: »Nič ne de. Ako bi bil vaš mož pred žensitvijo vas tako pregledal, kakor vi kokoš, bi vas gotovo ne vzel.«

Posestvo (njive, travniki, gozd, sadni vrt) z vsem gospodarskim poslopjem v najboljšem stanju se radi stalnega bivanja gospodarja v Ameriki ugodno proda v Dol. Straži 8, pri Novem mestu. Več se izve pri Janezu Šenica, pos. Dol. Straža, pri Novem mestu.

V župnišče se sprejme priden in trezen hlapec vajen dela na polju in pri živini. — Naslov v upravi. pod št. 14774

IVAN MEDIC

manufakturna trgovina i. inostranji perila
NOVO MESTO

Ob prazniku terdke 2. avgusta 1914 se zahvaljujem vsem prijateljem za naklonenost, ki so mi jo izkazali tudi medtem, ko sem bil v vojni službi. Vsem prijateljem in znancem, ki so mi bili pri pomoči, se zahvaljujem. Vsem prijateljem in znancem, ki so mi bili pri pomoči, se zahvaljujem.

Srečno in veselo novo leto!

Na popolneši
STÖWER
šivalni stroji

za šivanje, krošnje
in čevljarice ter za
vsak dom.

Prejeto in nabavljeno
stroji, ogledite si to
izrednost pri tvrdki

L. Baraga,

Ljubljana

Seznam u. 6

Brezplačno pošt.

15 letno jamstvo.

Dober svet. — Zdravnik: »Vi bi se morali več gibati v svežem zraku in ne bi smeli posedati po gostilnah.« — Bolnik: »Za ta svet vas ne potrebujem, ker mi je to povedala že žena.«

Bo dožalala. Pred sodnijo je stala ženska, ki se je rada tožarila ter rekla sodniku: »Ta ženska mi je rekla, da sem bedasta kavka in to hočem danes tu dokazati!«

Pri predavanju. — Govornik: »... In sveta tišina je vladala krog in krog.« — Stara ženica: »Kaj pa je to zaena svetnica, sveta tišina?«

Po ovinkih. — »Cujte, gospod natakari, tisti kmet, ki vam je prodal piščanca, je moral pač imeti dobro srce.« — »Zakaj pa, gospod svetnik?« — »Ker je vsaj osem let čakal, preden se je odločil, da mu zavije vrat!«

»SLOVENE« POVSOD

V vse kraje v naši državi in širom sveta razpečujemo vsako jutro vlak in avtomobili v dva set tisoč izvodih našega dnevnika. Ali si tudi ti med tistimi, ki ga dobe? Če še nisi, sporoči nam takoj po dopisnici svoje ime in točen naslov.

»SLOVENE« LJUBLJANA JUGOSLOVANSKA TISKARNA

preočite, da bi jim mogli odrekati javno priznanje; tako je tekmovala svetna in duhovska gosposka, da bi ji izkazala čim več časti na njeni zadnji poti. Če bi bila kdaj v svetu zavzemala visoko mesto, bi ne mogla biti deležna večjega sčaja kot ga je bila tu kot preprosta samostanka. Da bi ti, ki si ji moral biti nekakaj blizu, imel vsaj nekoliko pojma njene delovanja in časti, katero je uživala, ti prilagam tu časopisno poročilo, kakor govori o čudoviti ženi. A to je samo majhen del njene slave. Meni samemu ne bo nikdar izginila iz spomina; pravi blagoslov je, srečati tak močan zračaj, čegar srce s tako gorko ljubeznijo objema zemljo, duša pa že popolnoma živi v nebesih.

Tako je pisal sin s polnim mladostnim navdušenjem in starček je bral in lačalo se mu je srce. Ne, ta življenska podoba ni bila blede slika, ki je grozeče spominjala na preden, temveč sveže, polno življenje, ki se je tako blagodejno žirilo, tako marljivo izživljalo in našlo srečo na zemlji do zadnjega diha; to ni bilo nikako ogrenjeno življenje, ki bi zahtevalo od njega izgubljenost srečo.

In vstala je vanj sladka pomirjajoča misel, da zmota, ki ju je ločila, ni bila le zmota, temveč, da je bila tudi volja božja, ona volja božja, kateri služi tudi človeška kratkovidnost.

Mali deček v njegovem naročju pa se je že dolgo časa nemirno oziral okrog sebe; zdaj je lahno potiral deda, ki je še vedno strmel v papirje. »Ali še nisi končal, dedek?« je vprašal.

»Da, končal, otrok,« je tiho rekel starček kot sam pri sebi, »končal, kot se tudi tukaj vse končava: mladost, ljubezen in življenje. A bil je to srečen konec.« On v tem trenutku še ni mogel reči kot ona: bilo je boljše tako. A vendar je rekel: tudi tako je bilo dobro. Ko se je dvignil, se mu je zdelo, kakor da je padla raz njega velikanska teža: oddahnil se je, kakor da

je srečen zakletstva, katero je viselo nad njim vse življenje. I. a, imela je prav: njen zadnji pozdrav je osrečil tudi nekoga drugega.

Mali deček je začudeno gledal deda, ki je s toliko previdnostjo zbiral vse te liste in lističe in jih s toliko ljubeznijo urejal.

Starček se je smehljal pri tem — spomnil se je, kako je bilo nekoč dospelo to pismo s povsem drugimi poročili v njegove roke. Za kako globoko propadlo jo je smatral takrat in kako visoko ga je bila nadkrilila! Res, po čudovitih potih jo je vodilo življenje!

Lalje ni mogel razmišljati, zakaj vrtom so se približali glasni koraki in glasovi; cela kopa njegovih ljubljencev je pridrevla k njemu.

»Ker en poslanec nič ne izda, prihajamo vsi pote, očka« so klicali veselo. »Ne pustimo te samo Rihardu ob njegovem dolgem pismu.«

K njemu je pristopila njegova žena in mu pozorno pogledala v razburjeni obraz: »Pa vendar ni bilo kaj hudega v pismu?« je vprašala skrbno.

»Ne, bilo je dobro pismo,« je rekel iz polnega srca; ljubeznivo jo je objel in veselih oči gledal postavno trumo, ki ga je obdajala.

»Zakaj pa se sam potem odteguješ, ko smo tako srečni skupaj?« ga je nekam očitačje zavrnila Lili.

»Rihard mi je poročal o nekom, o katerem sem menil, da ne bom več slišal... bil je to zadnji pozdrav, pozdrav v slovo. Midva pa« je prisrčno privil k sebi, »midva pa osaneva, če Bog da, še dolgo skupaj in ti zadnji dnevi nama bodo še najlepši. Gospod nama je podaril mnogo veselja in blagoslova, in je vse prav uredil... Nora, hči cirkuškega jahača, pozdravlja tudi tebe; ona je postala več kot srečna, postala je sveta.«

Božje cvetke lahko cveto povsod!

lje se nahaja in si je napravil kar najbolj udoben. Ko je drugo jutro vstal in pogledal skozi okno, je videl, da je zbrana pred oknom velikanska množica ljudi, ki se je nad Anglezem ne malo zabavala. Postelja, kjer je potoval, je bila namreč reklama, ona pa — izloži se. Kjerkoli se je Anglez še v Inomosti pojavil, je bil predmet pikrih opazk in ni mu kazalo drugega, kakor vzeti kovček in oditi domov. Toda tudi doma so prijatelji mnogo govorili o živi reklami v Inomosti.

Dunajski vodovodi. — Dunaj ima izvrstno oskrbovanost, ki jo doseže v mesto dva vodovoda: prvi z gore Rax in s Schneepitze, drugi pa zbira studence na severnem pobočju zellerkega in hochschwabskega pogorja. Prvi vodovod ima 80 kilometrov dolgo napeljavno, drugi pa 180 km; prvi daje 140.000 m³, drugi pa 200.000 m³ vode na dan. Dunaj porabi na leto okroglo sto milijonov kubičnih metrov vode. Vodovod je delo bivšega kršćanskega socialnega župana pok. dr. Luegerja.

Srečno novo leto!

Srečno in uspešno polno leto

cenj. odjemalcem in trgovskim prijateljem

Anton Kršper

LJUBLJANA - MESTNI TRG

Prodaja ce posnemalnikov iščemoproti dobri plači. — Javiti se
TEHNA družbi - LJUBLJANA,
Mestni trg 25/I**Mali oglasnik**Vsaka drobna vrstica ali nie prostor velja za
enkrat Din 5. Naročniki „Domoljuba“ plačajo
samo polovico ako kupuje o kmetijske po-
trebščine ali prodajajo svoje pridelke ali
iščejo poslovo oziroma obrtniki pomočnikov
ali vajencev in narobe.**Valenka** za šteparico
se sprejme na
deželo. Uprava „Do-
moljuba“ pod šifro „Po-
štenje“ št. 14654.**Šteparica** se sprejme
na deželo
za stalno. Uprava „Do-
moljuba“ pod šifro
„Čevljari“ št. 14656.**Išče** se po 22. novem-
bru t. l. v Dolu
pri Ljubljani umrlom
Jožetu Vodniku njegov
brat Franc Vodnik,
mlinar. Kdor ve za na-
slov Franc Vodnika,
kateri se baje nahaja na
štajerskem, se vljudo
prosi, da prijavi istega
na upravo „Domol-
juba“ proti povrnitvi
stroškov.**Hlapec**, dostojnega za
kmečka dela
vzamem takoj. Naslov
v upravi pod št. 14577.**Krojači, šivalice, neši-**
v lje!
V modi je nastopila
velika sprememba, da
vam v pomladi ne bo
mogoče izdelovati ob-
leke po modi, ako se
ne boste naučili mo-
dernih krojev. Tečaj
najnovejšega krojenja
in modeliranja se prične
takoj po Novem letu.
— Revnejšim ceneje.
Ugodni plačilni pogoji.
Krojno učilišče, Ljub-
ljana, Stari trg 19.**Mizararstvo valence**
hrano in stanovanje v
hiši sprejme, Vidmar
Zg. Šiška.**Aldova moka** Din 4.—Polenta, zdrob 3.—
Koruzna črkv. moka . . . 2-75
Pšenična jednotna moka . . 3-20

Respotikam vsako znanostno od 25 kg naprej.

Pavel Sedeš, umetni mlin
Javornik, Gorenjsko.

za izdelavo ajdovih in koruznih

Srečno 1930**Ivan Jax**
Ljubljana**Srečno in veselo novo leto 1930**

želi vsem svojim odjemalcem in prijateljem

MEDIČ - ZANKLtovarne olja, žirneža, lakov in barv
družba z o. z., lastnik Franjo MedičMaribor, Novi Sad
Ljubljana-Medvode.**PREKLIC.**Preključim vse žaljive besede, katere sem
govoril zoper Marijo Čamernek iz Zaplane.
Janez Trček.**ZHVOZIL GA JE**ker se ni znal v pravem času varovati.
Zato sedaj leži ...Ako se želite o pravem času varovati
prehlajenja, gripe, bolečn v vratu,
k šibi, hrpanost in sušenja — tedaj
morate vedno grgati s Fellerjevim
prije no dišečim Essfluidom! „Ess-
fluid“ s katerim savaravate: Ek si 33
let služi to dobro narodno sredstvo in
kosmetikum za ispiranje oči in ušes.
Naravne pr krebi, v odlični bolečini
in zaprtosti — takoj nekoliko kapljic
na sladkorju!**To pomaga!**V lekarnah in vseh lokalnih trgovinah: polzkuva o
klenišče 6 Din, dvojno steklenice 9 Din, steklenice 12
in 25 Din.Po pošti najmanj 1 zavoje z 9 po zkušnini, ali 6 dvo-
jnih, ali 2 specialnim steklenicam stane 22 Din. Pot
takih zavojev o poštno in zavojem samo 210.— Din.
Naročila na naslov:**EUGEN V. FELLER, lekarnar,**
Stubica Donja, Bistrica št. 16Ako pa potrebujete dobro odvajalo sredstvo, ki
vsebuje želatino, tedaj zahtevajte Fellerjevo Ma-
kroglice, 6 škatlic 12 Din.**ČADEŽ & BRCAR**trgovina tehničnih predmetov
za mlino

LJUBLJANA, Kolodvorska ulica 35

Vsem svojim cenjenim odjemalcem in naročnikom želim
prav srečno in veselo novo leto
ter se še nadalje
Janko Čemazar, krojaški mojster in trgovec
JAVORJE P. POLJANE**Veselo in blagoslovljeno leto****1930**želi svojim prijateljem, znan-
cem in vsem cenj. odjemalcem**Ivan Smerke-trgovec**

S ulice 33 - ob Šiški Jezici

Srečno novo letoželiva vsem svojim cenj. gostom. Obenem se pri-
poročava za nadaljni obisk. Točijo s prvovrstna
štajerska vina in pristni dolejski cviček (Jegličev
Krško-Videm) Vsako uro topla in mrzla jedila,
cene solidne, postrežba točna. Odprta že ob 4. zj.**Kavarna in restorana „Leon“**
Kolodvorska ulica

Fani in Leon Pogačnik.

Svojim cenjenim gostom

prav srečno novo leto
Restavracija 6 »Pri šestici«

Rezi Zalaznik

Vsem svojim cenj.
odjemalcem želi

veselo in srečno novo leto

ter se še nadalje
toplo priporoča firmo**I. Štras, železnina in špecerija**
SKOFJA LOKA 30**Srečno in veselo
1930**dragim prijateljem
in spoštovanim od-
jemalcem želi**IVAN JAKIN**parna pekarna
STOŽICE - JEŽICA

Zobni atelje

BEVC JOŠKOLjubljana - Gosposvetska cesta 4/I. — poleg
Figovca - nasproti Knezusprejema od 1/9 - 1/2 13
in od 14 - 1/2 18Na željo tudi izven
določene ure ali ne-
dolge dopoldne**V vsako hišo Domoljuba!**

Največja in na'solidnejša razpošiljalnica — Razpošilja v vse kraje tu- in inozemstva
Lastna protokolirana tovarna ur v Švici znam. KO - OM KO - AXO

St. 124. Budilnik 16 cm vis.,
obro kole, e, 3 letno jam-
stvo Din 49-
St. 125. Panka 19 cm široka
. Din 44-30
St. 106. E avx a 11. a ev.
n kazalo . . . Din 71-
St. 129. K vi, žepn ura s
obro kol s m 3 let o
jam tvo Din 44-
St. 121. Enaka s radij, te
v kavi, o kazalo D 154

Za Jugoslovansko fiskarno: Karel Ošč